

ΠΥΡΡΟΣ

Δυναμική
Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32 - 106 83 ΑΘΗΝΑ ● ΤΗΛ: 010-8233830 - FAX: 010-8238468 ● ΕΤΟΣ 2ο - ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 9, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2002 ● ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ: 1,47 ΕΥΡΩ

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ

Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ της Ηπείρου μιλάμε, γι' αυτή αγωνιζόμαστε και αυτή διεκδικούμε. Ένα αίτημα με πολλούς παραμέτρους.

Ανάπτυξη, όμως, δεν σημαίνει ανεξέλεγκτα έργα, χωρίς σεβασμό, κυρίως, στο μοναδικό φυσικό, ιστορικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής μας.

Και αν για κάτι καυχάται ο γενέθλιος τόπος μας, είναι ακριβώς αυτή η ομορφιά της, που ξεχύνεται από τις θάλασσές του ως τις πανύψηλες βουνοκορφές της Πίνδου.

Μήπως η αξιοποίηση αυτού του κληθους δεν είναι ανάπτυξη; Και αξιοποίηση σημαίνει πρώτα απ' όλα αυτογνωσία για το χώρο μας, συνειδητοποίηση του τι διαθέτουμε, συντήρησή του και προβολή.

Η διάσπαση αυτή του πλούτου της Ηπείρου κατανοείται με αργά, είναι γεγονός βήματα, από τους κοινωνικούς φορείς και κυρίως από την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Όμως γίνονται κάποια βήματα. Προγράμματα μπαίνουν σε εφαρμογή, φορείς δραστηριοποιούνται, οδοί και περισσότεροι ανακαλύπτουν την Άπειρο Χώρα.

Μένουν πολλά να γίνουν ακόμη, κυρίως στον τομέα της υποδομής, ικανής να ανταποκριθεί στο ενδιαφέρον των επισκεπτών.

Ο τουρισμός, μπορεί να αποτελέσει μια πηγή οικονομικής και κοινωνικής ανάκαμψης της Ηπείρου, αρκεί να πληρεί τις ποιοτικές προδιαγραφές σε όλους τους τομείς.

Αφορμή για τις σκέψεις αυτές στάθηκε η απόφαση μεγάλου εκπαιδευτικού οργανισμού της Αθήνας, για εκδρομή των μαθητών του στην Ήπειρο.

Μια προσπάθεια, η οποία δεν έχει μόνο ψυχαγωγικό χαρακτήρα, αλλά στοχεύει στην πρώτη γνωριμία των μαθητών με την Ήπειρο, καθώς πριν το ταξίδι προετοιμάζονται ειδικές εκδηλώσεις - αφιερώματα σ' αυτή.

Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΗΠΕΙΡΟΣ

«Μη επιλέξιμες» οι δαπάνες για μεγάλα αναπτυξιακά έργα (τρένο, φυσικό αέριο, οδικοί άξονες, αρδευτικά, αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή)

Στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης έχει εναποθέσει πολλές από τις ελπίδες της η χώρα μας, για την οικονομική της ανάπτυξη και τη σύγκλησή της με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γύρω από το μεγάλο αυτό θέμα υπάρχουν διαφορετικές εκτιμήσεις, από τους πολιτικούς σχηματισμούς, αλλά και από τους ευρύτερους κοινωνικούς φορείς.

Το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ενδιαφέρει, φυσικά και την Ήπειρο, την πιο υποβαθμισμένη περιοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα και με πρόσφατα στοιχεία.

Ο «ΠΥΡΡΟΣ» εστιάζει την προσοχή του στο παρόν τεύχος στις παραμέτρους του Γ' ΚΠΣ για την περιοχή μας, καθώς εκτιμά ότι μεγάλα αναπτυξιακά έργα μένουν εκτός προτεραιοτήτων.

Έχουμε ήδη ξεκινήσει μια προσπάθεια για την αναγκαιότητα της σιδηροδρομικής σύν-

δεσης και θα συνεχίσουμε και με τα άλλα μεγάλα έργα που έχει ανάγκη η Ήπειρος.

Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και τούτη η αναφορά μας, με θέμα: «Γ' ΚΠΣ και Ήπειρος».

Ερωτήματα που προκύπτουν: Ποια έργα χρειάζεται η Ήπειρος, με τις καθυστερημένες οικονομικές δομές; Οι επιλογές γίνονται στη βάση του εφικτού ή των πραγματικών αναγκών; Πώς αξιοποιούνται τα φυσικά πλεονεκτήματα της περιοχής μας;

Οι απαντήσεις αφορούν όλους τους Ηπειρωτικούς φορείς, εκείνους που συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων και εκείνους που με τους αγώνες τους προτείνουν και διεκδικούν.

Η ΓΝΩΜΗ ΜΑΣ
ΣΤΑ «ΠΥΡΙΝΑ» ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ Η «ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ»

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΣΕΛ. 8-9

Βασίλης Γκουρογιάννης: Σκέψεις, με αφορμή την 89η επέτειο Απελευθέρωσης των Ιωαννίνων

ΣΕΛ. 2

- ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΡΤΙΝΟΣ:
Ύμνος στις Ηπειρώτισσες Σελ. 3
- Με τους φορείς της Ηπειρωτικής Διασποράς Σελ. 4 - 5
- ΚΩΣΤΑΣ ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΣ:
Η Ήπειρος ως μουσική και πολιτισμική ενότητα Σελ. 6
- ΣΟΦΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ:
Οδοιπορικό στην Πίνδο Σελ. 7
- Ρ. Ν. ΚΑΛΑΜΑ:
Το Χρονογράφημά μας Σελ. 9
- ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ Σελ. 10
- ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ:
Εκ των ιδρυτών της ΠΣΕ Σελ. 11
- ANNA ΜΠΟΥΡΑΤΖΗ - ΘΩΔΑ:
Γράμμα στη Ραχήλ Σελ. 12
- Το Ηπειρωτικό βιβλίο, Ηπειρώτες Συγγραφείς Σελ. 12 - 13
- Ηπειρωτικά Αποδημικά Σελ. 15 - 16

Η ΑΛΛΗ ΜΑΤΙΑ
ΣΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Το εφικτό και το αναγκαίο

● Το ύψος του Γ' Κοινοτικού Πλαιοσίου Στήριξης ανέρχεται σε 17.5 τρις. δρχ., από τα οποία η κοινοτική συμμετοχή είναι 8.860.730 εκατ. δρχ., η ελληνική κρατική (εθνική) συμμετοχή 4.375.215 εκατ. δρχ. και η ιδιωτική συμμετοχή 3.827.042 εκατ. δρχ. Η ιδιωτική συμμετοχή αντιστοιχεί στο 21,7% του συνόλου, δηλαδή το 78,3% αποτελεί δημόσια δαπάνη (κοινοτική και ελληνική κρατική).

● Με το Γ' ΚΠΣ ολοκληρώνεται μια 20ετία μεταφοράς πόρων από την Ευρωπαϊκή Ένωση στην Ελλάδα, με στόχο τη λεγόμενη σύγκλιση. Η ελληνική κυβέρνηση ενέταξε το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων στο Γ' ΚΠΣ και περιόρισε στο ελάχιστο τις εκτός αυτού δημόσιες επενδύσεις.

● Οι διακρυγμένοι στόχοι αναφέρονται στην ταχύτερη ολοκλήρωση των υποδομών (μεταφορών, τηλεπικοινωνιών κ.λπ.), που διευκολύνουν την απελευθέρωση των αγορών, με κίνητρα συμμετοχής του ιδιωτικού κεφαλαίου στα σχεδιαζόμενα έργα.

● Το ζήτημα που ενδιαφέρει την Ήπειρο με τις καθυστερημένες οικονομικές δομές, έγκειται κυρίως στο ότι το Γ' ΚΠΣ δεν περιλαμβάνει έργα που θα μπορούσαν να κατηγοριοποιηθούν στους άξονές του, π.χ. διαχείριση υδάτων, παραγωγική αναβάθμιση της μικρής αγροτικής, αλιευτικής, μεταποιητικής παραγωγής.

● Η κατανομή των πόρων στα περιφερειακά και επιχειρησιακά προγράμματα δεν γίνεται με κίνητρα συνολικότερων αναγκών και περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά με κίνητρα αποκλειστικά και μόνο την αναπαραγωγή του κοινωνικού κεφαλαίου στην Ελλάδα, στις συνθήκες της ευρωενωσιακής αγοράς και της απελευθέρωσής της.

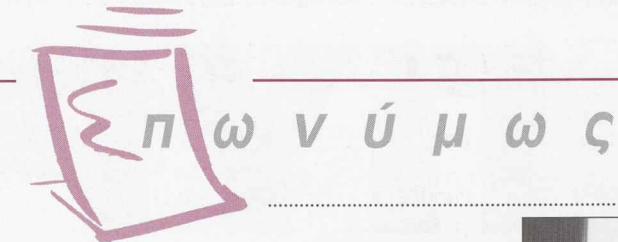
Είναι χαρακτηριστικό ότι από το Β' ΚΠΣ διευρύνθηκε η ανισομετρία μεταξύ της Ηπείρου και των άλλων περιφερειών της Ελλάδας. Ορισμένα δε κίνητρα και προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης είναι μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα, με κίνδυνο να λειτουργήσουν αντίστροφα και σε κατεύθυνση υπονόμευσης της αναπτυξιακής προσπάθειας.

● Είναι, λοιπόν, δυνατόν με τέτοια λογική να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα της οικονομικής καθυστέρησης της Ηπείρου; Όταν θεωρούνται «μη επιλέξιμες» οι δαπάνες για τη σιδηροδρομική σύνδεση, για το φυσικό αέριο, για τον κάθετο δυτικό οδικό άξονα, έργα δηλαδή που θα μας βγάλουν από την απομόνωση και που αποτελούν όραμα και πόθο κάθε Ηπειρώτη, χρόνια τώρα, και μόνιμη υπόσχεση (ανεκπλήρωτη βεβαίως) όλων των κυβερνήσεων;

● Όταν, επίσης θεωρούνται «μη επιλέξιμες» οι δαπάνες για τα μεγάλα αρδευτικά έργα, που θα ενισχύσουν την αγροτική παραγωγή και θα κρατήσουν τον κόσμο στον τόπο του; Όταν, ακόμη, θεωρούνται «μη επιλέξιμες» οι δαπάνες για την ανάπτυξη της μικρής κτηνοτροφίας, η οποία σήμερα κρατάει κάποιους ανθρώπους στο χωριό, είναι δυνατόν να μιλάμε για σύγκλιση της Ηπείρου με τη λοιπή Ελλάδα και τις άλλες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

● Βρισκόμαστε σε καίριο σημείο. Η καθυστέρηση της έναρξης υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ κατά δύο χρόνια, ως μη συνοδευτική και με επιλογή έργων, τα οποία απλώς θα ωφεληθούν ορισμένους, αλλά θα κάνουν τη φτωχότερη των Ευρωπαϊκών περιφερειών ακόμη φτωχότερη.

● Τις ανάγκες τις γνωρίζουμε όλοι. Ας το δηλώσουμε και ας ορθώσουμε το ανάστημά μας στα κέντρα, τα οποία έχουν ως μόνη μέριμνα τη λειτουργία «των νόμων της αγοράς» και να απαιτήσουμε να επιτελούν έργα που θα βοηθήσουν το σταμάτημα της υποβάθμισης και την ανάπτυξη της Ηπείρου.

Οι...παλιότουρκοι κι εμείς

Σήμερα (που γράφω αυτές τις λέξεις) γιορτάζουμε την 89η επέτειο της Απελευθέρωσης των Ιωαννίνων. Διαβιγίζομαι ότι λίγα αυτά που μάλλον μοιάζουν τώρα με πεσιό, κάπου υπάρχουν ακόμη εν ζωή και στον πυθμένα των λαβυρίνθων τους διατηρούνται προσχωμένοι αντιλήθι από τις κανονίες του Μπιζανίου.

Αλήθεια τι έγινε τότε; Γνωρίζουμε φωτογραφικά τον Διάδοχο, καθώς εισέρχεται τροπαιούχος στην πόλη. Οι αντίπαλοί μας, λοιπόν, ποιοί πράγματι ήταν; Τι απόγιναν; «...Ανεβήκαμε στα πυροβολεία του Μπιζανίου. Παντού βρήκαμε κομματιασμένα σώματα, διαλυμένα κανόνια. Εθαύμασα αυτούς τους στρατιώτες που στάθηκαν εδώ πάνω και πολυμήσαν...». Αυτά έγραφε για τον εχθρό ο Λεωνίδας Παρασκευόπουλος, τότε Διοικητής Πυροβολικού Στρατιάς Ηπείρου και μετέπειτα Αρχιστράτηγος της Μικρασιατικής εκστρατείας.

Κι εγώ που αντιγράφω τα λόγια του, δεν το κάνω να τιμήσω τον εχθρό, αλλά γιατί θεωρώ ωφέλιμο για την ψυχή μας να γυμνάζουμε τη σκέψη, ώστε να βλέπει το αληθινό πρόσωπο του «αλλοίου», του «εχθρού», «του διαφορετικού».

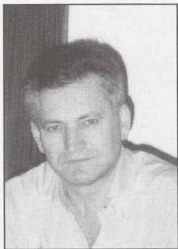
* Ο Βασίλης Γκουρογιάννης κατάγεται από τη Γρανίτσα Ιωαννίνων, είναι συγγραφέας, δικηγόρος, μέλος της Επιτροπής Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνίας.

«Τα πήραμε τα Γιάννινα»

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε η 89η επέτειος απελευθέρωσης της πόλης των Ιωαννίνων παρουσία του προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλου. Τις εκδηλώσεις τίμησε με την παρουσία του ο πρόεδρος της ΝΔ Κώστας Καραμανλής. Την κυβέρνηση εκπροσώπησε ο υπουργός Εθνικής Άμυνας Γιάννος Παπαντωνίου. Παρέστησαν ακόμη ο υφυπουργός Γεωργίας Βαγγέλης Αργύρης, βουλευτές του νομού και άλλοι επίσημοι. Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν με την παρέλαση σχολείων, συλλόγων και τημημάτων ενόπλων δυνάμεων, που πραγματοποιήθηκε στο χώρο της κεντρικής πλατείας των Ιωαννίνων.

Ο ελληνικός στρατός μπαίνει στα Γιάννινα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΓΚΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗ*

Ύμνος στις Ηπειρώτισσες

Ζωοδότρες, γεία σας

Αυτά που θ' ακούσετε δεν είναι αιρετικά, ούτε κολληκευτικά. Είναι ένας οφειλόμενος ύμνος προς τις γυναίκες όλου του κόσμου, τις Ηπειρώτισσες ειδικά, όσες μ' αγάπησαν ή όχι, και βέβαια τη μητέρα μου, τη μεγαλύτερη και καλύτερη φίλη που είχα ποτέ. Είμαι περήφανος για την Ηπειρώτικη καταγωγή μου, μα πιο πολύ που ριζοβόλησα από μητέρα Ηπειρώτικη και βυζανθοερέφτηκα νανουρισμένος στην αγκαλιά της, στη σαρμανίτσα ή κρεμασμένος σε δένδρο την ώρα που η βοήδοαρμένη μάνα μου σκαλιζοτσάπιζε.

Και βέβαια, δεν ήμουν ο μόνος που πονοκύλησε η δόλια από τα σπλάχνα της, άλλα 6 ακόμη βυζανιάρικα. Εφτά φύτες από ένα δένδρο αθάνατο, αναντικατάστατο, πολύτιμο, αξιοπλάτρευτο. Ένα δένδρο από το δικό σας δάσος. Το δάσος μας. Που στέκει περήφανα στις κορφές της πατρίδας μας, ισκιοκαλεί στους κάμπους μας και κάνει ψηλά τα κάστρα της λεβεντιάς μας.

Σ' αυτό το γυναικοδάσος και στο δικό μου γενιόδενδρο, κληράκι εγώ και καταβολάδα του, θυγίζω ευλαβικά το μίσχο μου τον ηπειροθερμένο και ήνω ένα μεγάλο, πολύ

μεγάλο ευχαριστώ σε σας τις βυζανθοερέφτες της συνέχειας, της παράδοσης, της αιωνιότητας. Ευχαριστώ που με θεωρείτε και είμαι δικό σας άνθρωπος, που μου δώσατε την ευκαιρία, που από χρόνια αγωνισκαρτερούσα, να εξομολογηθώ σε σας, για ό, τι νιώθω για σας. Για τη φύση σας, την καταγωγή σας, το έργο σας. Για το οποίο αυτή τη στιγμή δεν έχω τίποτα παραπάνω να προσθέσω, παρά το θαυμασμό μου για κάτι που δέχομαι και παραδέχομαι. Και για το οποίο στο παρελθόν μπρασσοδέθηκα με άλλες γυναίκες στις ατέλειωτες διαδρομές διεκδίκησης των όσων με το παραπάνω σας ανήκουν. Ίσα δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες, σεβασμό, αγάπη, ευτυχία.

Σας εύχομαι καλή συνέχεια και δηλώνω πως θα είμαι δίπλα σας, όταν και όποτε με χρειαστείτε. Δίπλα σας όπως θα έπρεπε να είναι όλος ο ανδρικός πληθυσμός. Γιατί εσείς κοιθοπονάτε, ξενοχτάτε, αγωνιάτε, μένετε νηστικές και διψασμένες για μας. Από το πρώτο ροδωβύζαγμα έως το τελευταίο ανοιγόκλειμα των ματιών σας.

Νά 'στε καλά, ορέ γυναίκες, Γυναίκες Ηπειρώτισσες

Χαράλαμπος Γιαλάνδρας - Αρτινός Δημοσιογράφος

2ο Σεμινάριο Παραδοσιακών Χορών ΑΠΟ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 27 - 28 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2002

Το Τμήμα παραδοσιακών χορών του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Ιωαννιτών διοργανώνει το 2ο Σεμινάριο Παραδοσιακών Χορών, το διήμερο 27 (Σάββατο του Λαζάρου) και 28 (Κυριακή των Βαΐων) Απριλίου 2002.

Το σεμινάριο είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στην Ήπειρο και οι περιοχές που θα αποτελέσουν θέμα παρουσιάσεις είναι: Βωβούσα, Μέτσοβο, Ζαγόρι, Κόνιτσα, Συρράκο, Κούρεντα, Ζίτσα, Σούλι, Παραμυθιά και Γιάννινα.

Πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες παρεμβάσεις στον τομέα των Ηπειρωτικών Παραδοσιακών Χορών που πραγματοποιείται πανελλαδικά, σε επίπεδο σεμιναρίων.

Σκοπός είναι η τεκμηριωμένη παρουσίαση των πιο πάνω περιοχών, η οποία είναι αποτέλεσμα μακροχρόνιας έρευνας και αφορά σε θέματα χορών, φορεσιών, εθίμων, ιστορίας και επιρροών.

Επίσης το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών επιδιώκει να δοθεί η δυνατότητα σε Ηπειρώτες επιστήμονες να παρουσιάσουν σε ένα ευρύ κοινό ενδιαφερομένων, τα αποτελέσματα των ερευνών και της ειδικής ενασχόλησής τους με συγκεκριμένα θέματα, συμβάλλοντας έτσι στη γενικότερη προσπάθεια για τη σωστή διατήρηση και αξιοποίηση συστατικών στοιχείων του Ελληνικού Λαϊκού Πολιτισμού.

Το Σεμινάριο πραγματοποιείται στα πλαίσια των εκδηλώσεων της «2ης Άνοιξης της Παράδοσης».

Γενικοί συντονιστές είναι οι διευθύνοντες το Τμήμα κ.κ. Ηλίας Γκαρτζονίκας και Βασίλης Ράπτης.

Για πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στον γραμματέα του Τμήματος κ. Γιώργο Μπαρμπούτη (Πνευματικό Κέντρο, τηλ. 0651020090).

ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

ΑΡΤΑ, 1926. Ποδοσφαιρική ομάδα «ΗΠΕΙΡΟΣ». Ευχαριστώ θερμά τον σεβαστό μου θείο, υφυπουργό Εθνικής Άμυνας 1974-1981, στρατηγό ε.α.κ. Ιωάννη Κατσαδμή, 1ο ιππέα (αναβάτη) στην ΑΡΤΑ - ΗΠΕΙΡΟ και εκ των κορυφαίων της Ελλάδας, την περίοδο 1928-1940. Πλήθος διακρίσεων σε στρατιωτικούς αγώνες, Πανερωπαϊκούς, Μεσογειακούς. Διακρίνονται: Τάκης Γαλανής (πρόσκοπος και μετά οδοντίατρος), Κώστας Τόλης (στρατηγός ε.α), Νίκος Λεων. Ασσανίδης εκ των ιδρυτών

του προσκοπισμού και ποδοσφαίρου, από την Σαμψούντα, οδοντίατρος, εκ των ιδρυτών του ΠΑΝΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ (1927). Ο μικρότερος ο Δημόκριτος (Δημόκριτος) ήταν άσος του ΠΑΝΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ (1927-1931). Γιάννης Σιδηρόπουλος, νομικός και μετά Αρσενάγιτης, Κατερίνας (ο μικρός αδερφός - άλλο στοιχείο). Άκη δεξιά είναι ο Επαμεινώντας (Νώντας) Κουβαράς. Έγκριτος νομικός, πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, γ.γ. στον «Σκουφά», ιστορικός, ερευνητής, εκδότης και διευθυντής της τοπικής ε-

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΝΙΑ ΣΤΟΝ «ΣΚΟΥΦΑ»

Από 25 Απριλίου 2002

Σπάνιο φωτογραφικό και έντυπο υλικό, ποδοσφαιρικό κυρίως, της περιόδου 1924 - 1984, προϊόν μακροχρόνιας και επίπονης έρευνας, θα εκθέσει στην αίθυσά του Μουσικοφιλολογικού Συλλόγου Άρτας «Ο Σκουφάς» από τις 25 Απριλίου, ο αθλητικογράφος - ερευνητής Κώστας Μπανιάς. Αποτελεί, όπως ο ίδιος μας τόνισε, ένα χρέος τιμής για όλους τους Μεγάλους Αθλητές αυτής της περιόδου, οι οποίοι αναδείχθηκαν με την αγωνιστικότητά τους και το ήθος τους. Είναι ακόμη μια ευκαιρία να θυμηθούν οι παλαιότεροι και να διαδαθούν οι νεότεροι. Η είσοδος είναι ελεύθερη. Οι Αρτινοί, αλλά και όσοι Ηπειρώτες περάσουν από την Άρτα την περίοδο αυτή, ας την επισκεφθούν. Αξίζει!

Φημερίδας «ΕΜΠΡΟΣ» και εκ των ιδρυτών του προσκοπισμού (1923). Στη μέση: Μιχάλης Ράπτης, νομικός, πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, πρόεδρος «Σκουφά», ιστορικός, λογοτέχνης, Κατερίνας (ο μεγαλύτερος - άλλο στοιχείο). Κάτω: στις άκρες είναι οι δύο πιτσιρικάδες. Αριστερά ο στρατηγός ε.α. Γιάννης Κατσαδμή, Αντώνιος Χαράλαμπος γκολκίπερ, ειρηνοδίκης το 1935. Αθανάσιος Πάνου, έγκριτος νομικός, εκ των ιδρυτών του ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ ΑΡΤΑΣ. Λαμπροί επιστήμονες όλοι τους, άριστα καταρτισμένα άτομα. Άριστοι μαθητές, αθλητές. Άτομα με κύρος, θαυμασμός και σεβασμός στους πρωτεργάτες, στους πρωτομάστορες του Αθλητισμού στην Άρτα.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡ. ΜΠΑΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

ΟΣΟΙ ΑΡΤΙΝΟΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ Ή ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΣΤΟΙΧΕΙΟ (ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ - ΕΝΤΥΠΑ) Ή ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΗΣΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΜΠΑΝΙΑ ΑΛΕΞ. ΖΑΡΡΑ 26, 47 100 ΑΡΤΑ Ή ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΜΑΣ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΜΕ ΟΛΟΙ ΝΑ ΕΚΔΟΘΕΙ Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΤΑΣ

«ΠΥΡΡΟΣ»

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 32
106 83 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 010 - 82 33 830
FAX: 010 - 82 38 468

Δυναμική Επικοινωνία

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

● ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΑΡΗ ● ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΡΙΖΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Θ. ΠΑΠΑΛΗΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ, ΜΑΝΤΖΑΚΟΥ 3, ΑΘΗΝΑ
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΤΗΣΙΩΣ: ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ 14,67ΕΥΡΩ - ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΙ: 29,35 ΕΥΡΩ
ΔΗΜΟΙ - ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ - ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ: 58,69 ΕΥΡΩ
ΑΛΛΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΥΡΩΠΗΣ: 29,35 ΕΥΡΩ - ΥΠΟΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ 30 ΔΟΛΑΡΙΑ ΗΠΑ

Οι απόψεις που εκφράζονται στα ενυπόγραφα κείμενα δεν εκφράζουν απαραίτητα και τη γνώμη της εφημερίδας - Ασυγκώρητος η παρτυπώσις -

ΣΤΙΣ 5 ΗΠΕΙΡΟΥΣ

ΜΕ ΤΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΑ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΟ ΣΕΝΙΚΟ ΑΝΤΑΜΩΝΕΙ ΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΕΙ

«Όλοι μαζί να βρούμε ένα κοινό συλλογικό βηματισμό για το ίδιο όραμα, για ένα χωριό που του ταιριάζει μία καλύτερη οικονομική, ιστορική, πολιτιστική, τουριστική ανάπτυξη».

Η Αδελφότητα Αποδήμων Σενίκων Ιωαννίνων πραγματοποίησε την ετήσια εκδήλωσή της κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στις 9 Φεβρουαρίου 2002, στην Ελευσίνα, στο κέντρο του συμπατριώτη Λευτέρη Σκουλικά. Ακολούθησε συνεστιάση - χοροεσπερίδα, με πλήρως καλλιτεχνικό και χορευτικό πρόγραμμα, με την ορχήστρα του Τάκη Παππά.

Το χορευτικό συγκρότημα του Συλλόγου Ηπειρωτών Θριασίου Πεδίου, με τη διδασκαλία της Ελένης Γκόγκου, χόρεψε Ηπειρωτικούς χορούς και συγκίνησε τους παρευρισκομένους. Το χο-

ρευτικό αποτελούσαν τα Ηπειρωτόπουλα: Βαγγελής Μάστακας, Ελένη Διαμαντή, Λεωνίδας Γιουρούκος, Βαγγελιώ Παπαδήμα, Στέφανος Τούσης, Μαρία Τούση, Χρήστος Μαύρος και Ελπίδα Μαύρου.

Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του και ο δήμαρχος Σελίων Δημήτρης Φαρμάκης.

Παραθέτουμε την ομιλία του προέδρου της Αδελφότητας Μανώλη Λαμπίρη στην εκδήλωση, η οποία σηματοδοτεί πιστεύουμε τόσο τις προσπάθειες των Αποδήμων του Σενίκου, αλλά και όλων των Αποδήμων Ηπειρωτών.

«Είναι η δεύτερη χρονιά που κόβουμε την πρωτοχρονιάτικη πίτα της Αδελφότητάς μας και όπως όλοι διαπιστώνετε γινόμαστε πιο πολλοί, ίσως την επόμενη χρονιά να χρειαστούμε μεγαλύτερο χώρο.

Ευχόμαστε να συνεχιστεί η πορεία προς τα εμπρός και προς τα επάνω, για να έχουμε όλοι μαζί καλύτερα και περισσότερα επιθυμητά αποτελέσματα τόσο για την Αδελφότητα όσο και για το χωριό μας, το όμορφο χωριό μας.

Το Δημοτικό Διαμέρισμα ΣΕΝΙΚΟΥ, αποτελείται από τρία γραφικά χωριά, με ανθρώπους φτωχούς που καθημερινά μοχθούν, που ζουν κάτω από συνθήκες άγριες και αντίξοες, ανθρώπους που πονούν, γιατί η συγκροτημένη πολιτεία τους έχει στην άκρη παραμελημένους και ξεχασμένους.

Πονούν περισσότερο όταν διαπιστώνουν πως οι προσδοκίες τους, τα όνειρά τους για καλύτερες μέρες οβήνουν και χάνονται.

Τα τελευταία τέσσερα χρόνια το χωριό μας μετονομάστηκε από Κοινότητα σε Δημοτικό Διαμέρισμα, ανήκουμε σε Δήμο και φούντωσε η ελπίδα μας για κάτι καλύτερο.

Πράγματι αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε συνεχή επαφή και με τη Δημοτική Αρχή και με το χωριό, κάναμε ίσως κάτι που συνέβη για πρώτη φορά, ιεραρχώντας τα προβλήματα, κάναμε συγκεκριμένες προτάσεις προς το Δήμο Σελίων.

Η συνεργασία αυτή επέφερε ορισμένες μικρές βελτιώσεις, δεν έγιναν όμως αυτά που εμείς προσδοκούσαμε, όπως:

Το οδικό δίκτυο, το δίκτυο ύδρευσης και το ηλεκτρικό είναι τρία βασικά αγαθά για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής όλων των συγχωριανών που ζουν εκεί, αλλά και των επισκεπτών.

ΛΑΜΠΡΟΣ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΑΝΑΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ Β. ΗΠΕΙΡΟΥ

Με λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια γιόρτασαν οι Βορειοηπειρώτες της Αθήνας, την Κυριακή 17 Φεβρουαρίου την 88η επέτειο της ανακήρυξης της Αυτονόμου Πολιτείας της Βορείου Ηπείρου. Ο φετινός εορτασμός, που διοργάνωσε, όπως κάθε χρόνο, ο Σύλλογος Βορειοηπειρωτών, άρχισε με πανηγυρική Δοξολογία στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών. Τον πανηγυρικό εκφώνησε ο στρατηγός ε.α. κ. Γεώργιος Καραύσης. Μετά τη Δοξολογία, οι συγκεντρωθέντες σχημάτισαν πομπή με επικεφαλής τη Μουσική του Δήμου Αθηναίων, τα λάβαρα των Βορειοηπειρωτικών οργανώσεων, τμήματα νέων και νεανίδων με Ηπειρωτικές ενδυμασίες και την ένδοξη σημαία της Αυτονόμου Ηπείρου. Η πομπή κατέληξε στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, όπου κατατέθηκαν δάφνινα στεφάνια.

Εμείς αναμένουμε μεγαλύτερη προσπάθεια από τη Δημοτική Αρχή, την τωρινή και την επόμενη και γι' αυτό θέμει να σε ο,τιδήποτε μας ζητήσουν, φτάνει να μπορούμε και μπορούμε!

Όλοι μαζί μπορούμε να πετύχουμε. Ο χωριανός, ο απόδημος είναι άρρηκτα δεμένος με τον τόπο που γεννήθηκε και πόνεσε. Ο αυτοπροσδιορισμός του καθενός μας χωριστά και όλοι μαζί, μπορούμε να βρούμε κοινή συνισταμένη για ανασύ-

νταξη των δυνάμεών μας, ώστε να έχουμε καλύτερες μέρες για τους χωριανούς μας.

Όλοι μαζί να βρούμε ένα κοινό συλλογικό βηματισμό για το ίδιο όραμα, για ένα χωριό που του ταιριάζει μία καλύτερη οικονομική, ιστορική, πολιτιστική, τουριστική ανάπτυξη.

Ας αναπτύξουμε όλες τις δυνατότητες του παρόντος, ώστε να βάσουμε δυνατότες και γερές βάσεις για το μέλλον.

Ας αφήσουμε πίσω μας ό,τι μας βαραίνει, ας αφήσουμε τις αναπτυκτικές πολυθρόνες και την καθημερινή αγχωτική μετριότητα και ας στραφούμε στο περιβάλλον.

Εμείς έχουμε καταπράσινο περιβάλλον, ας το διαφυλάξουμε όσο μπορούμε καλύτερα ακόμα και από τα μάτια μας, ας ανοίξουμε τα ακουστικά της καρδιάς μας να ακούσουμε το κελάηδημα των πουλιών, να αγαλλιάσει η ψυχή μας.

Ας δώσουμε όλοι μαζί το παρόν κοντά στο χωριό, αφιόνοντας στην άκρη κάθε επιθυμητότητα και ας αναλάβουμε τομήμρες πρωτοβουλίες για την επίλυση των συγκεκριμένων προβλημάτων, για την επίτευξη του κοινού στόχου του συλλογικού συμφέροντος, που είναι η ανάπτυξη μέσα στα όρια του Δήμου, του Νομού, της Ελλάδος».

ΕΝΩΣΗ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Το λαμπρό επετειακό εορτασμό της Απελευθέρωσης των Ιωαννίνων και το κόψιμο της πίτας του 2002 συνδύασαν φέτος οι Ηπειρώτες Περιστέρου, με μια πρωτόγνωρη για το Περίστερι εθνικοπολιτιστική εκδήλωση, που έγινε την Κυριακή 17-2-2002.

Στην κατανυκτική πανηγυρική Δοξολογία στη Μητρόπολη Περιστερίου χοροστάτησε ο Ηπειρωτικής καταγωγής Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ.κ. Χρυσόστομος.

Τα ανεπαρκή πανηγυρική πανδαισία συνδυάστηκε και ολοκληρώθηκε με την κοπή της πίτας, με δεξίωση και Ηπειρωτικό γλέντι στο Εκθεσιακό Κέντρο Περιστερίου. Εκεί λειτούργησε και έκθεση με φωτογραφικά στιγμιότυπα από τις ιστορικές στιγμές του 1912-13.

Ο πρόεδρος της Ενώσεως και πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ηπειρωτικών Συλλόγων Βορειοδυτικής Αττικής κ. **Θωμάς Νικολάου** καλωσόρισε τους παρευρισκομένους και αναφέρθηκε στην ενεργή παρουσία των Ηπειρωτών στα πολιτιστικά δρώμενα του Περιστερίου και στην επιτακτική ανάγκη να ανεγερθεί στο Περίστερι το «Σπίτι του Ηπειρώτη».

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και της Ηπείρου, την 21η Φεβρουαρίου 1913, γιόρτασε ο Σύλλογος Ηπειρωτών στο θέατρο της Καλλιθέας, με ομιλία του καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών κ. **Χάρη Μπαμπούνη**. Στη συνέχεια προβλήθηκε ταινία με θέμα την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και τελείωσε η όμορφη γιορτή με Ηπειρωτική μουσική και τραγούδια.

Π. Κώτσης

ΑΘΗΝΑΪΚΗ® ΚΛΙΜΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΘΕΡΜΑΝΣΕΙΣ ΑΕΡΙΣΜΟΣ - ΗΛΙΑΚΑ

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ

ΔΙΠΛ. ΜΗΧ/ΓΟΣ - ΗΛ/ΓΟΣ ΜΗΧ. Ε.Μ.Π.

ΛΙΟΣΙΩΝ 30 - ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: (010) 88.15.818

ΚΙΝΗΤΟ: 0944 - 266321

FAX: (010) 88.19.871

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΓΕΩΡΓΑΝΙΤΩΝ ΛΑΚΚΑΣ ΣΟΥΛΙΟΥ

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΣ την παράδοση αρκετών χρόνων η Αδελφότητα εντείνει τις προσπάθειές της στον τομέα της ενδυνάμωσης των σχέσεων μεταξύ των απανταχού συμπατριωτών και προβολής της πολιτισμικής παράδοσης του τόπου. Στα πλαίσια αυτά σχεδιάζει για τη χρονιά:

● **Διοργάνωση «Πασχαλινού Γλέντιου»** την Κυριακή του Πάσχα στην αίθουσα εκδηλώσεων του Κοινοτικού Γραφείου Γεωργάνων με παραδοσιακή μουσική και δεξέματα, θεσμός που έχει καθιερωθεί και διεξάγεται κάθε χρόνο.

● **Διοργάνωση ψυχαγωγικής - πολιτιστικής επίσκεψης τον Αύγουστο 2002 σε παραδοσιακό μέρος του νομού.** Το περασμένο έτος επισκέφθηκε το Μονοδένδρι και τη χαράδρα του Βίκου.

● **Πρόσκληση για θεατρική παράσταση του ΔΗΠΘΕ Ιωαννίνων στο «Πέτρινο Θέατρο» της Κοινότητας Γεωργάνων.** Το θέατρο που διαθέτει η Κοινότητα είναι κατάλληλο για τέτοιες εκδηλώσεις, τόσο από άποψη χωρητικότητας, όσο και από άποψη γραφικότητας και εναρμόνισης με το φυσικό περιβάλλον και γι' αυτό προσελκύει και θεατές από τις γύρω κοινότητες. Το θέατρο έχει κτισθεί μετά από μακροχρόνιες προσπάθειες και έξοδα της Αδελφότητας και με ανάλογη ενίσχυση μπορεί να γίνει κέντρο γενικότερων εκδηλώσεων.

● **Διοργάνωση για πρώτη φορά φέτος από την Αδελφότητα του πανηγυριού στις 15 και 16 Αυγούστου 2002,** σε μια προσπάθεια αναβάθμισης του θεσμού και ποιοτικής προσφοράς στους ντόπιους, αλλά και ξένους επισκέπτες. Στο πλαίσιο αυτό θα γίνει προσπάθεια οργάνωσης μιας ευρύτερης γιορτής, με αναπαράσταση του αθωνίσματος και άλλων σημαντικών εθίμων της περιοχής.

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΚΩΣΤΑ ΤΑΣΟΥΛΑ

Δύο επίκαιρες ερωτήσεις κατέθεσε στη Βουλή ο βουλευτής Ιωαννίνων Κώστας Τασούλας.

Η πρώτη αφορά το Αρχαίο Θέατρο της Δωδώνης, το οποίο μένει κλειστό τα τελευταία πέντε χρόνια και οι προοπτικές για να λειτούργησει και πάλι μετατίθενται στην επόμενη δεκαετία. Η λειτουργία του Αρχαίου Θεάτρου άπτεται όχι μόνο της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, αλλά και του μέλλοντος της περιοχής. Ο κ. Τασούλας ερωτά τον υπουργό Πολιτισμού ποιο είναι το πρόγραμμα αποκατάστασης του Αρχαίου Θεάτρου της Δωδώνης, ποια και πόση χρηματοδότησή του, το χρονοδιάγραμμα και η εξέλιξη των εργασιών.

Η δεύτερη αφορά και πάλι τον υπουργό Πολιτισμού, ο οποίος ερωτάται ποια Αθλητικά Σωματεία, Πολιτιστικούς Συλλόγους και Αδελφότητες Αποδήμων έχει ενισχύσει οικονομικά η κυβέρνηση από 1.1.2000 έως και σήμερα στο νομό Ιωαννίνων και ζητείται να κατατεθεί πίνακας με τα ποσά, το χρόνο που εδόθησαν, τις διαδικασίες που τηρήθηκαν και το σκοπό της κάθε ενισχύσεως.

Οι Φιλιππιδιώτες της Αττικής

Η πολιτεία των πελαργών έχει τη δική της φωλιά και στην πρωτεύουσα. Τον Σύλλογο Φιλιππιδιωτών Αττικής «Ο Άγιος Βησσαρίων». Έντονη παρουσία, πλούσια δραστηριότητα, η οποία αγκαλιάζει πολλούς τομείς.

Είχαμε την ευκαιρία να το διαπιστώσουμε αυτό στην ωραία εκδήλωσή τους, η οποία έγινε στις 3 Φεβρουαρίου 2002 στην αίθουσα του Δήμου Αθηναίων στην Ευελπίδων.

Ήταν μια γιορτή - αντάμωμα των Φιλιππιδιωτών, με ομιλίες, βραβεύσεις και καλλιτεχνικό πρόγραμμα, με αφορμή το κόψιμο της πίτας.

Τους παρευρισκομένους χαιρέτισαν ο πρόεδρος του Συλλόγου **Κ. Κώστας** και ο δήμαρχος Φιλιππιάδας **Β. Βέργος**.

Βραβεύτηκε ο Φιλιππιδιώτης συγγραφέας **Στέφανος Σταμάτης** για την προσφορά του στα Ελληνικά Γράμματα, τον οποίο παρουσίασε η φιλόλογος **Ισμήνη Δάλλα**, ενώ στο χώρο λειτούργησε έκθεση φωτογραφίας για πρόσωπα και τοπία της Φιλιππιάδας.

Την ευλογία της πίτας έκανε ο συμπατριώτης πανοσιολογιώτατος πατέρας **Νικόλαος Οικονόμου** και το κόψιμο ο επίτιμος πρόεδρος του Συλλόγου **Κ. Στράτος**. Στο καλλιτεχνικό μέρος του προγράμματος συμμετείχε η **Φιλαρμονική του Δήμου Χαλανδρίου**, υπό τη δι-

εύθυνση του μαέστρου **Γεωργίου Καλαϊτζή**.

Το μήνυμα της γιορτής: Φιλιππιάδα, τόπος να ζεις! Αλλιώς απόλαυσε τον έστω και για λίγο.

«Μην ξεχνάτε να επισκέπτεστε την πατρίδα, όσο πιο συχνά μπορείτε. Η απέραντη ευχαρίστηση που θα αισθανθείτε, θα συνοδεύεται και από την αναζωογόνησή σας. Πιστέψτε μας, αξίζει τον κόπο», παροτρύνει το περιοδικό «**Η ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΑ**».

Και σαν τα αποδημητικά πουλιά, οι Φιλιππιδιώτες δεν ξεχνούν τον τόπο τους. Επικοινωνούν με κάθε ευκαιρία, τον αναδεικνύουν, στέκονται αρωγί στα όποια θέματά του.

Το περιοδικό τους αξιόλογο, συντείνει σε αυτή την προσπάθεια. Η πρωτεύουσα των πελαργών, απλώνει παντού τα φτερά της.

Να σημειώσουμε την παρουσία στην εκδήλωση και των εκπροσώπων της Πανεπειρωτικής **Κώστα Αλεξίου** προέδρου και **Κώστα Κωνή** οικονομικού εφόρου, καθώς και του συναδέλφου **Φάνη Μπάγκα**, από την «Φωνή του Αγρότου», με τον οποίο τα είπαμε λίγο, μετά από πολλά χρόνια. **Α.Ρ.**

Στις 14 Απριλίου 2002 θα γίνει στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών η Γενική Συνέλευση του Συλλόγου για απολογισμό και εκλογές.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ

ΔΡΟΜΟΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΓΕΦΥΡΑ «ΤΖΑΡΗ»

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΝΟΜΑΡΧΗ ΑΡΤΑΣ

Επιστολή προς τον Γενικό Γραμματέα Ηπείρου κ. **Παύλο Παπαδόπουλο** και στο Νομάρχη Αρτας κ. **Λάμπρο Ρίζο**, υπέβαλε το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών, την οποία κοινοποίησε στους Βουλευτές της Αρτας, τους Δήμους και τις Αδελφότητες της περιοχής Τζουμερκίων - Ξηροβουνίου, για τη Γέφυρα «Τζαρή».

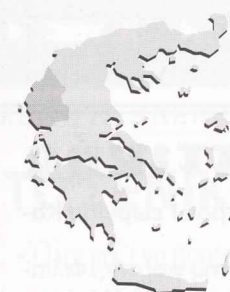
Στην επιστολή τονίζονται τα εξής: «Ένα αίτημα πολλών δεκαετιών των κατοίκων και φορέων των χωριών Ξηροβουνίου και Τζουμερκίων ικανοποιείται.

Άμεση ένταξη των έργων στο Γ' Κ.Π.Σ.

Η γέφυρα του Αράχθου, που θα συνδέει τα χωριά των Τζουμερκίων με τα χωριά του Ξηροβουνίου, στη Σκούπα, η Γέφυρα «Τζαρή», ολοκληρώνεται.

Γι' αυτό ζητάμε να ενημερωθούμε εάν έγιναν μελέτες και εάν υπάρχουν πιστώσεις, προκειμένου να κατασκευαστούν οι δρόμοι πρόσβασης προς τη Γέφυρα, τόσο από τη μεριά του Ξηροβουνίου όσο και από τη μεριά των χωριών των Τζουμερκίων. Σας ενημερώνουμε πως υπάρχει

μεγάλη ανησυχία από όλους τους Τζουμερκιώτες, ότι η Γέφυρα θα γίνει, αλλά δυστυχώς δεν θα είναι δυνατή η πρόσβασή της με το υπάρχον οδικό δίκτυο. Αίτημα της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών είναι το υπόψη οδικό κλάμα να ενταχθεί άμεσα σε πρόγραμμα του Γ' Κ.Π.Σ., προκειμένου και η απόσταση των Τζουμερκιωτών με την Άρτα να μειωθεί, αλλά και η επαφή και η επικοινωνία μεταξύ Ξηροβουνιωτών - Τζουμερκιωτών να ενισχυθεί».

Η Ήπειρος, με επικέντρο τα Γιάννενα, που υπήρξαν κέντρο πολιτισμού με έντονη παρουσία στο χώρο

των γραμμάτων και των τεχνών. Η αϊκική αρχιτεκτονική και φορεσιές, διατήρησε μέχρι σήμερα, μια ενεργό σύνδεση της ζωής με το παρελθόν, ακολουθώντας έναν αργό ρυθμό προόδου.

Η Ήπειρος, ως ανθρωπογεωγραφική και πολιτισμική ενότητα, έχει μια διαχρονική παρουσία στον ελληνικό χώρο, με έντονα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, που την καθιστούν «περιφέρεια» με ένα ιδιάζον «χρώμα».

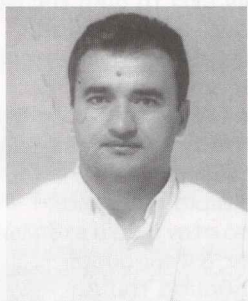
Ο Ηπειρωτισμός, ως αίσθηση ιδιαίτερης καταγωγής, και η Ήπειρος, όχι τόσο ως γεωγραφική, αλλά ως πολιτισμική κοινότητα, επιβιώνουν στις μέρες μας. Στους μακρινούς δε τόπους της Διασποράς των Ηπειρωτών, που τους οδήγησαν οι δρόμοι της ξενιτιάς, ίσως ακόμη πιο έντονα.

Χωρίς να απαρνιόμαστε την Ευρωπαϊκή μας υπόσταση και διάσταση, είναι νομίζουμε απαραίτητο να διαφυλάξουμε την εθνική μας ταυτότητα, γιατί μόνο ως Έλληνες θα μπορέσουμε να διαγράψουμε την Ευρωπαϊκή μας πορεία.

Η Ήπειρος ως μουσική και πολιτισμική ενότητα

Ξάρτητους οργανικούς καθιστικούς σκοπούς, τους οποίους αποδίδουν εναλλάξ το κλαρίνο, το βιολί και το λαούτο και με τους οποίους αρχίζουν κατά κανόνα οι διασκεδάσεις σε γάμους και πανηγύρια.

Τα Ηπειρώτικα οργανικά μοιρολόγια και οι σκάροι (αργοί σκοποί για σόλο κλαρίνο ή φλογέρα) έχουν μια απaráμιλλη γοητεία και μπορούν να συγκριθούν με τα μακάμ των Τούρκων και Αράβων, τα ράγκα των Ινδών και νέβα των Περσών.

Του ΚΩΣΤΑ ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ
Προέδρου του
Πανηπειρωτικού
Συλλόγου Ασπροπύργου

μιούργησε τις τοπικές μουσικοχορευτικές διαλέκτους.

Ο μουσικολαογραφικός χάρτης της Ήπειρου διαμορφώθηκε από τους λαϊκούς οργανοπαίκτες και σαφώς επηρεάστηκε από τη γειτνίαση με τους άλλους λαούς.

Οι λαϊκοί καθημέρινοι είναι οι συντηρητές της δημοτικής μας παράδοσης, αλλά παράλληλα και οι δημιουργοί της σύγχρονης δημοτικής μουσικής, άμεσοι εκφραστές του συναισθηματικού πλούτου του λαού.

της δημοτικής μουσικής, άμεσοι εκφραστές του συναισθηματικού πλούτου του λαού.

Ενα σημαντικό κομμάτι της ελληνικότητάς μας είναι και η μουσική. Οι ήχοι που άκουγαν οι παππούδες και οι πατερόδες μας να μη χαθούν. Να τους ακούμε τώρα εμείς και τα παιδιά μας.

Η μουσική της Ήπειρου έχει αργό και ραψωδιακό χαρακτήρα, με εξαίρεση τις περιοχές που συνορεύουν με τη Ρούμελη και τη Θεσσαλία. Θεωρητικά φέρεται ως κατ'εξοχήν περιοχή που διατήρησε την αυθεντικότητα της μέσα στους αιώνες, ως προς τη μελωδική και ρυθμική κίνηση των κλημάκων της, που στηρίζονται στην πεντάφθογγη κλίμακα της αρχαιότητας και δένονται σε ασύμμετρα μουσικά μέτρα.

Ξεχωριστή μορφή παρουσιάζουν τα μοιρολόγια και οι σκάροι. Τα Ηπειρώτικα οργανικά μοιρολόγια είναι λιμπερτοί λιρικοί σκοποί, που παίζονται σε γάμους και συμπόσια και μιμούνται αρχικά τους νεκρικούς θρήνους. Στη συνέχεια, διατηρώντας το ίδιο θρηνητικό περιεχόμενο, παρουσιάζονται με μορφή καθιστικού τραγουδιού και εξελίσσονται σε ανε-

Είναι μια επικοινωνία με το θεό, γι' αυτό τελεσταία ανακαλύψαμε ότι έχουν μια συγγένεια με τους σκοπούς της Ινδίας, γιατί οι Ινδοί κρατάνε αυτή την παράδοση ως προσευχή στο θεό.

Η μουσικοχορευτική λαϊκή παράδοση της Ήπειρου είναι ιδιόμορφη, με δική της εκφραστικά και τεχνολογικά στοιχεία.

Τα Ηπειρώτικα μουσικά ακούσματα (μοιρολόγια και σόλο αυτοσχεδιασμοί), είναι μουσικές σπάνιες και «ακριβές», που έχουν τις ρίζες τους στο παρελθόν, αλλά επιδρούν στο παρόν και στο μέλλον.

Οι χοροί της Ήπειρου χαρακτηρίζονται από κίνηση αργή και δυναμική, κατά την οποία τονίζεται η ευθυτενής κορμωσασία και υπογραμμίζεται το βαρύ πάτημα. Οι χοροί αυτοί, σπομαδοτούν τη γενικότερη προέλευσή τους συνοδευόμενοι με τα ιστορικά τοπικά γεγονότα.

Το ορεινό της Ήπειρου (Πίνδος) με τις κλειστές περιοχές, διαμόρφωσε μια αυτονομία, η οποία δη-

Είναι οι θεματοφύλακες και οι συνεχιστές της δημοτικής μουσικής παράδοσης του τόπου μας.

Από τους πολλούς αξιόλογους οργανοπαίκτες της Ήπειρου ονομαστοί είναι οι περίφημοι Χαλκιάδες.

Ο Τάσος Χαλκιός ήταν ένα από τα μεγαλύτερα κλαρίνα της δημοτικής μουσικής. Άξιος διάδοχός του σήμερα είναι ο Πέτρος Λούκας - Χαλκιός. Αλλά και οι νεότεροι αποδεικνύουν περίτρανα πως το κλαρίνο μπορεί να κάνει θαύματα στα κατάλληλα χέρια.

Το κλαρίνο είναι το πιο διαδεδομένο όργανο της περιοχής της Ήπειρου. Αυτό, σε συνδυασμό με το βιολί, το λαούτο και το ντέφι ή ταραμπούκα, αποτελεί την κλασική μορφή της κομπανίας που συναντιέται και σε άλλες περιοχές του ελληνικού χώρου.

Για το κλαρίνο ήνε πως το όργανο αυτό είναι ευρωπαϊκό και στην Ελλάδα ήρθε πριν από 150 χρόνια. Έχουμε, όμως, πληροφορίες ότι και στην αρχαία Ελλάδα υπήρχε αυλός με κλειδιά και με το μονό καλάρι για την παραγωγή του ήχου. Το αξιοσημείωτο όμως είναι ότι οι Έλληνες μουσικοί προσάρμοσαν τον ήχο και το ύψος με τα χρώματα των κλημάκων, σε τέτοιο βαθμό, ώστε να γίνει ανγνωστό.

Ο ήχος του κλαρίνου από περιοχή σε περιοχή αλλάζει, μιμούμενος το ζουρνά, τη φλογέρα, τη γκάιτα, τη λύρα και στην Ήπειρο το ρεμπάπ.

Το κλαρίνο ως ευρωπαϊκό όργανο, παίζει μόνο τόνους και ημιτόνια, οι Έλληνες μουσικοί όμως με την τεχνική των χειρών τους κατάφεραν να πραγματοποιήσουν το ακατόρθωτο.

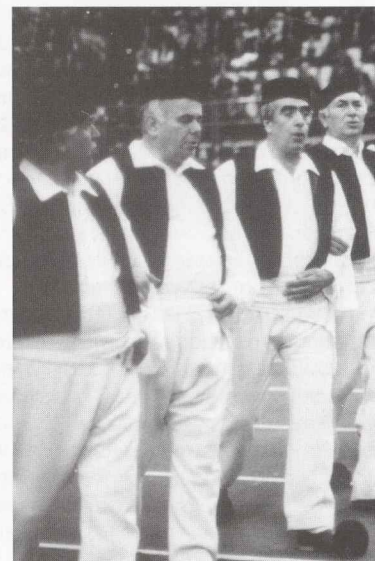
Ο γνωστός Αμερικάνος κλαρινετίστας Μπένι Γκούντμαν πήγε να ακούσει τον αείμνηστο Βασίλη Σαλέα στη Ν. Υόρκη που έπαιζε.

Δεν πίστευε σ' αυτά του. Ο Σαλέας έπαιζε τον «Αετό» με μια ανάσα μέχρι τέλους. Αργότερα ο Γκούντμαν όταν συνεργάστηκε με τον Τάσο Χαλκιό απορούσε πως όλα τα σόλο τα έπαιζε χωρίς παρτιτούρα, απ' έξω.

Στο κλαρίνο, οι ταλαντούχοι εκτελεστές μετέφεραν και μεταφέρουν τα μουσικά ιδιοχρώματα κάθε περιοχής, έτσι ώστε να συγκινούν και να μερακλώνουν τους κατοίκους της με τους οικείους ήχους της ντοπιολαλιάς.

Η Ήπειρος, ως μουσική και πολιτισμική ενότητα, θα επιβιώσει και θα διατηρήσει στο αέριο τη μουσικολαογραφική της ιδιαιτερότητα, γιατί έχει άξιους εκφραστές της μουσικής παράδοσης.

Η Ήπειρος, ως μουσική και πολιτισμική ενότητα, θα επιβιώσει και θα διατηρήσει στο αέριο τη μουσικολαογραφική της ιδιαιτερότητα, γιατί έχει άξιους εκφραστές της μουσικής παράδοσης.

ΠΙΝΔΟΣ

Η οροσειρά της Πίνδου, τραβώντας από τα ΒΔ προς τα ΝΑ, συνεχίζει και κατεβάζει από τη Βόρεια Ήπειρο τις Δειναρικές Άλπεις ίσαμε τα βουνά της Νότιας Ρούμελης.

Κοιτάζετε τ' άλλα βουνά της Ελλάδας - από τα πιο χαρακτηριστικά - τον Όλυμπο, τον Παρνασσό, τον Ταΰγετο, τα Λευκά Όρη της Κρήτης. Η μορφή τους ανάγλυφη χτυπάει αμέσως το μάτι μας, που την αγκαλιάζει ολόκληρη. Το περιγράμμα του όγκου τους είναι τυπικό: ανέβασμα, κορυφή, κατέβασμα. Το περιγράμμα αυτό τα ξεχωρίζει ξεκάθαρα από το περιβάλλον τους. Τα κά-νει μονάδες.

Η Πίνδος είναι σύνθετη. Το μάτι δε μπορεί να συλλάβει συγκεκριμένα τη μορφή της: ένας ατέλειωτος συμπαγής όγκος που από πάνω του τινάζονται εκατοντάδες ράχες. Πολλές είναι αυτές που ξεπερνούν τα 2.000 μέτρα. Κυριότερες στη σειρά απ' το Βορρά: ο Γράμιος, ο Σμόλικας, η Βασιλίτσα, το Αυγό, το Περιστέρι, στη Βόρεια Πίνδο. Οι κορυφές του Ασπροπόταμου, στην Κεντρική ή κορυφογραμμή των Αγράφων, στη Νότια. Ράχες, που οι πλαγιές τους μετεδύονται και χωνεύονται σ' ένα κοινό βάθος. Αν τ' άλλα Ελληνικά βουνά είναι μια μονωδία, η Πίνδος είναι μια συμφωνία βουνών. Ένα μακρύ τείχος με αναρριχητές επάλξεις, ένα τείχος πολύπτυχο και αδιαπέραστο. Κατεβαίνει απ' το Βορρά προς το Νότο και χωρίζει την Ελλάδα πέρα για πέρα στα δυο: προς τη Δύση η Ήπειρος και η Αιτωλοακαρνανία. Ανατολικά η Δυτ. Μακεδονία, η Θεσσαλία, η Ανατ. Ρούμελη.

Η Πίνδος είναι η ραχοκοκαλιά της Ελλάδας. Απ' αυτήν πιάνονται και ξεκινάν για να διακλαδωθούν ολόενα παραπέρα τα βουνά που σχηματίζουν το σκελετό της χώρας μας. ΒΔ τα βουνά του Ζαγοριού, το Πάπιγκο, το Μιτσικέλι. ΒΑ τα βουνά της Φλώρινας, της Καστοριάς και - σκαλοπάτια προς τα τσακιστά οροπέδια της Δυτικής Μακεδονίας και την ηρεμία του Θεσσαλικού κάμπου, τα Χάσια, που μ' ανάλαφρους κυματισμούς τραβάν κατά την Ανατολή και τον Όλυμπο. Απ' το μονα-

δικό γεωλογικό κόμπο του Μετόβου - σύμφυση βουνών και αφηρητά μεγάλων ποταμών - πιά-νονται προς τη Δύση τα Τζουμέρκα, που, στην κατεύθυνσή τους από Β προς Ν, ξεσχίζονται παρακάτω απ' τον κύριο όγκο της Κεντρικής Πίνδου για να καταλήξουν στο Μακρονόρος και τα βουνά του Βάλτου, ενώ η οροσειρά της Κεντρικής Πίνδου, με τη συνέχειά της, τα Άγραφα, δένονται Α. με την Όρθρυ και κατά το Ν. με το Μπελούχι, με τα βουνά της Φωκίδας, της Αιτωλίας και της Ναυπακτίας.

Απ' αυτήν πιάνονται και ξεκινάν οι φλέβες που θα γονιμοποιήσουν την Ελληνική γη. Οι κορυφές της Πίνδου είναι οι μά-νες του νερού, και ο ζυγός τους το διαχωριστικό σύνορο ανάμεσα στις ελληνικές θάλασσες. Το νερό τινάζεται εκεί-πάνω

«ΠΙΝΔΟΣ»: Αυτός είναι ο τίτλος ενός βιβλίου, το οποίο ανακάλυψε σε ένα παλαιοβιβλιοπωλείο, στη μανιά μου να βρω ό,τι έχει σχέση με την Ήπειρο. Συγγραφέας η ΣΟΦΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ. Δεν γίνεται λόγος στο βιβλίο για την ταυτότητα της, ούτε μπόρεσα να μάθω περισσότερα γι' αυτή. Το διάβασα όλο. Δεν είναι και μεγάλο, 63 σελίδες όλο κι όλο. Φυσιολατρικό οδοιπορικό, με λογοτεχνικές, ιστορικές και λαογραφικές προεκτάσεις. Όπως και νά-χει το κείμενό της είναι καταπληκτικό, με γλώσσα στρωτή που αποδίδει και-ρια τα συναισθήματα της συγγραφέως. Από την ταυτότητα, η οποία συν-θίζεται να καταχωρείται στο τέλος του βιβλίου μαθαίνουμε, ότι: «Η ΠΙΝΔΟΣ» δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά στη «ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ», το Γενάρη του 1941. Στην τωρινή μορφή της τυπώθηκε στα τυπογραφεία του εκδοτικού οίκου «ΑΣΤΗΡ» τον Οκτώβρη του 1955. Το εξώφυλλο, τα σχέδια και η επιμέλεια του βιβλίου έγιναν από το ζωγράφο Γιώργο Μανουδάκη». Ο «ΠΥΡΡΟΣ» θα δημοσιεύσει σε συνέχειες το βιβλίο, ως μια προσφορά προς τους αναγνώστες του, πολύτιμη για κάθε χρήση.

A.P.

Ο Άγιος Κοσμάς πέρασε κι απ' το δικό μας το χωριό. Σαν είδε τα βουνά μας τα ευλόγησε και είπε: «Ευλογημένες νάναι τούτες οι ράχες. Θα σώσουν μια μέρα πολλή ψυ-χές».

(Παράδοση κοινή σ' όλα τα χωριά της Πίνδου)

απ' τα σπλάχνα της γης χαριτω-μένο και ξένιαστο - σα γέλιο που σκάει. Μονιασμένα, πράμα ασυνήθιστο γι' αυτούς τους τό-πους, το μοιράζονται οι πλαγιές και το σκορπίζουν δεξιά και α-ριστερά προς το Αιγαίο, προς το Ιόνιο.

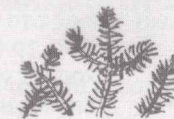
Άγνωστο κι ανώνυμο κοντά στις πηγές, στην προσπάθειά του να γίνει ρυάκι, μικρό ποτάμι, με-γάλος ποταμός, σέρνει ανάλαφα παρακάτω απ' τον κύριο όγκο της Κεντρικής Πίνδου για να καταλήξουν στο Μακρονόρος και τα βουνά του Βάλτου, ενώ η οροσειρά της Κεντρικής Πίνδου, με τη συνέχειά της, τα Άγραφα, δένονται Α. με την Όρθρυ και κατά το Ν. με το Μπελούχι, με τα βουνά της Φωκίδας, της Αιτωλίας και της Ναυπακτίας.

Απ' αυτήν πιάνονται και ξεκινάν οι φλέβες που θα γονιμοποιήσουν την Ελληνική γη. Οι κορυφές της Πίνδου είναι οι μά-νες του νερού, και ο ζυγός τους το διαχωριστικό σύνορο ανάμεσα στις ελληνικές θάλασσες. Το νερό τινάζεται εκεί-πάνω

Και ο Αχελώος, ο Ασπρος, ο Ασπροπόταμος, το παράφορο ποτάμι με την άσπρη κοίτη, κινάει μια χούφτα νερό απ' το Χαλκιό, κάτω απ' το Περιστέρι, σφάζει την κεντρική Πίνδο, δίνοντας τ' όνομά του σ' ολόκληρη περιοχή και, καθώς κατεβαίνει ίσια προς το Νότιο, χωρίζει τα βουνά του Βάλτου απ' τα βουνά των Αγρά-φων.

Συνεχίζεται

ΠΙΝΔΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

και μ' άλλα τέτοια χαρακτηριστικά ονόματα, ονόματα που μας μιλάν για ένα πλήθος από βιαστικά ποταμάκια - δεν υπάρχει σχεδόν χωριό που να μην έχει το δικό του - που ολόενα προχω-ρούν, σμίγουν, μεγαλώνουν.

Και είναι πια τα πέντε μεγάλα ποτάμια με τα ιστορικά ονόμα-τα, που σέρνουνε νοσηλικά τη φαρδιά κοίτη τους ανάμεσα στους κάμπους και, μαζεύοντας στο πέραςμά τους τα παραποτά-μια που κατεβαίνουν απ' τις α-πόμακρες ορεινές διακλαδώσεις, τραβούν για τη θάλασσα.

Προς την Ανατολή και το Αι-γαίο ο Αλιάκμονας, το «παντα-χού παρόν» ποτάμι της Δυτικής Μακεδονίας· ο Πηνειός - η ψυ-χή του Θεσσαλικού κάμπου.

Κατά τη Δύση ο Αώος, που, βγαίνοντας κοντά στην Κόνιτσα απ' τα τρομερά του «στενά», αγ-νοεί τα σύνορα και μπαίνει στη Βόρεια Ήπειρο για να ριχτεί στην Αδριατική, πάνω απ' τον Αυλώνα ο Δραχθος, - ο ποταμός των Τζουμερκών και του γεφυ-ριού της Δοτσ.

Και ο Αχελώος, ο Ασπρος, ο Ασπροπόταμος, το παράφορο ποτάμι με την άσπρη κοίτη, κινάει μια χούφτα νερό απ' το Χαλκιό, κάτω απ' το Περιστέρι, σφάζει την κεντρική Πίνδο, δίνοντας τ' όνομά του σ' ολόκληρη περιοχή και, καθώς κατεβαίνει ίσια προς το Νότιο, χωρίζει τα βουνά του Βάλτου απ' τα βουνά των Αγρά-φων.

ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ Η «ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ» ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

Είναι το γεγονός για τους Αποδημούς Ηπειρώτες και την Ήπειρο. Φέτος όμως ξεπέρασε κάθε προηγούμενο, τόσο από την άποψη συμμετοχής των Ηπειρωτών, όσο και από την άποψη του καλλιτεχνικού δυναμικού.

Ο λόγος για την κορυφαία Ηπειρωτική γιορτή «ΠΙΤΑ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΗ», η οποία έγινε στις 27 Ιανουαρίου 2002 στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας.

20.000 θεατές, Ηπειρώτες και φίλοι της Ηπείρου, 70 χορευτικά συγκροτήματα, πάνω από 2.000 χορευτές, δεκάδες μουσικά σχήματα και Ηπειρώτες τραγουδιστές, έδωσαν το στίγμα της μεγαλειώδους γιορτής, η οποία φέτος ήταν αφιερωμένη στον Εθελοντισμό και στην Ολυμπιάδα του 2004.

Και η αφιέρωση αυτή δεν έγινε τυχαία, όπως τόνισε και στην ομιλία του ο πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος Κώστας Αλεξίου.

Οι Ηπειρώτες έχουν μακρά παράδοση κοινωνικής προσφοράς στην πατρίδα μας, η οποία συνεχίζεται και σήμερα από τους οργανωμένους φορείς της Ηπειρωτικής Αποδημίας. Και μέσα από αυτούς είναι έτοιμοι να συμβάλουν αποφασιστικά στην πρόκληση για την επιτυχία της Ολυμπιάδας.

Ο κ. Αλεξίου, στην ομιλία του, αναφέρθηκε επίσης στους στόχους και στη δράση των Ηπειρωτικών Αδελφοτήτων, οι οποίες, με κορυφαία τους έκφραση την Πανεπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, αγωνίζονται πολυπλευρά για τον πολιτισμό και την αναγέννηση της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

Υπογράμμισε δε ότι κυρίαρχο ρόλο στην προσπάθεια αυτή θα έχει η **ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ**, το μεγάλο όνειρο των Ηπειρωτών και κάλεσε την Πολιτεία, μετά την ουσιαστική της βοήθεια με την παραχώρηση του οικοπέδου, να βοηθήσει ακόμη περισσότερο να γίνει πράξη το όραμα της Ηπειρωτικής Αποδημίας και τους Ηπειρώτες να συσπειρωθούν γύρω από την ΠΣΕ για να ξεπεραστούν τα όποια προβλήματα και να μπει, επιτέλους, ο θεμέλιος λίθος.

Ιδιαίτερη στιγμή της γιορτής η απονομή διακρίσεων σε φορείς και πρόσωπα της Ηπείρου, που με τη δράση και την κοινωνική τους προσφορά συνεχίζουν την μεγάλη παράδοση των Ηπειρωτών.

Η γιορτή έκλεισε με χορό από όλους στο χώρο του Σταδίου, το οποίος έχει καθιερωθεί πλέον ως τόπος συνάντησης των Ηπειρωτών κάθε χρόνο.

Ο Ηπειρωτισμός κορυφαία πράξη του Εθελοντισμού

Κατάμεστο το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, όπως δείχνει η πρώτη φωτογραφία. Χιλιάδες Ηπειρώτες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας και απόλαυσαν ένα τρίωρο καλλιτεχνικό πρόγραμμα γεμάτο Ήπειρο. Κάτω το Διοικητικό Συμβούλιο της ΠΣΕ, την ώρα της ευλογίας της πίτας και της γιορτής.

ΟΙ ΒΡΑΒΕΥΟΜΕΝΟΙ

- **ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΑΤΗΣ** από το Καστρί Θεσπρωτίας, ειδικό βραβείο ευποίας, ανακηρυσσόμενος ως ευεργέτης της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος.
- **ΑΓΑΠΙΟΣ ΤΟΛΗΣ**, από τους Κήπους Ζαγορίου για την πολυετή προσφορά του στην διατήρηση και ανάδειξη του Ηπειρωτικού Λαϊκού Πολιτισμού και για το Λαογραφικό του Μουσείο.
- **ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΗΤΣΗΣ** από το Ποθύδροσο Θεσπρωτίας για την προσφορά του στην Ηπειρωτική Αποδημία και το Λαογραφικό του Μουσείο στη Βουλιαγμένη.

- **ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ** από τους Αγίους Πάντες Θεσπρωτίας για το νομικό και λογοτεχνικό της έργο.
- Οι κορυφαίοι Ηπειρώτες κληρονόμοι: **ΠΕΤΡΟΣ ΛΟΥΚΑΣ - ΧΑΛΚΙΑΣ, ΝΙΚΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΦΑΛΗΣ, ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΔΑΜΟΣ.**
- **ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.**
- **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ.**
- **ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.**
- **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ.**
- **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΦΕΛΗΣ ΑΡΤΑΣ.**
- **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ.**
- **ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ ΗΠΕΙΡΟΥ.**

Ένα από τα δεκάδες χορευτικά συγκροτήματα, που πήραν μέρος στη μεγάλη γιορτή του Συλλόγου Κυψελιωτών Άρτας, ο οποίος βραβεύτηκε για τη δράση και την προσφορά του.

Η χορωδία της Αδελφότητας Κερασόβου Πωγωνίου, υπό τη διεύθυνση του Βαγγέλη Κώτσου, απέδωσε με μοναδικό τρόπο παραδοσιακά τραγούδια της Ηπείρου.

Ο πρόεδρος της Πανεπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος Κώστας Αλεξίου απονέμει την τιμητική διάκριση στον Λεωνίδα Τάτη, ο οποίος ανακηρύχθηκε ευεργέτης της ΠΣΕ.

ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ: ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΨΥΧΟΓΙΟΥ

Ανάμεσα στους χορηγούς της Ηπειρωτικής Γιορτής στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας ήταν και το περιοδικό μας, ο «ΠΥΡΡΟΣ», ο δε Διευθυντής του Ανδρέας Ρίζος συμμετείχε στο Γραφείο Τύπου της εκδήλωσης, μαζί με τη Ρένα Ντίνου, υπεύθυνη Τύπου της ΠΣΕ, και τη δημοσιογράφο Βάντα Κουτσοκώστα.

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

Ο αχός της Δέσπως ακούγεται ακόμα

Το χωριό του στη Θεσπρωτία ήταν πολύ μακριά. Δεν έφτανε για ταξίδι το τριήμερο της Καθαράς Δευτέρας, ούτε την 25η Μαρτίου. Άλλωστε ήταν και «επιτηρουμένη». Πώς θα περνούσε τον Καθαρά; Εχθρός βλέπεις της πατρίδας του, μέσα στον ίδιο του τον τόπο...

Όμως αυτός είχε τον τρόπο, δρασκελίζε τα χιλιόμετρα με μια ματιά, χαμογελούσε κι έφερνε το χωριό του, την Κοκκινιά, με δυο κουβέντες στην Αθήνα, στην Πάτρα, όπου κι αν τον έφερνε ο δρόμος. Αυτό ήταν το εύκολο. Το δύσκολο ήταν πώς να μεταφέρει εκεί και τις κόρες του. Αυτές, γεννήθηκαν εδώ. Ιδέα δεν είχαν πώς διαβαίνουν τις ασφάλκες, πώς μυρίζουν το θυμάρι, η δάφνη και τα σχοίνα μετά τη βροχή, πώς χάνεται η ζωή σου στα κορφοβούνια, πώς ξεκουράζεται η ψυχή σου αγναντεύοντας την άγρια φύση, που μοιάζει τόσο ίδια για τον καθένα, αλλά είναι διαφορετική για τον Ηπειρώτη.

Έψαχνε, ροιπόν, αφορμές. Μικρές οι πιτσιρίκες, στο Δημοτικό, φευγάτος αυτός, τότε για το μεροκάματο, τότε για προσφορά στα κοινά, λίγος ο ελεύθερος χρόνος. Συνήθως τις αργίες. Κάθε χρονιά, πλησιάζοντας η 25η του Μάρτη, οι μικρές γυρίζαν απ' το σχολείο, με το κεφάλι γεμάτο Κολλοκοτρωνάιους, Παπαφλέσσα, Θανάση Διάκο και όλη την Πελοποννησιακή και Ρουμελιώτικη βιβλιογραφία που η παισιώνας την εθνική μας γιορτή.

Εκείνος καθόταν αντίκρυ τους και άρχιζε πάντα έτσι: «Η Ελληνική Επανάσταση δεν σταματάει στο Μεσολόγγι και την Άμφισσα. Ξέχασε ο δάσκαλός να σας μιλήσει και φέτος για την Ήπειρο, για το Σούλι, για τα Γιάννενα, για την Πάργα».

- Μπαμπά, πες μας μια ιστορία, ξεφώνιζαν οι μικρές χαρούμενες, ξέροντας ότι για κάμποση ώρα θα μονοπωλήσουν την προσοχή του πατέρα.
- Καλά, πιάσε τα Άπαντα του Βαθαωρίτη, έκανε αυτός στη μεγάλη του κόρη.
Ερχοταν το βιβλίο, κι αυτός (είμαι βέβαιη σήμερα ότι ήξερε το ποίημα απ' έξω) άρχισε την απαγγελία. Τα γαλάζια του μάτια δεν κοίταζαν τη σερίδα, αλλά τα μάτια των παιδιών.

«Καθόγερε, τι καρτεράς κλεισμένος μες το Κούγκι, ήντες νομάτοι σ' έμειναν κι αυτοί να λιαβωμένοι», φρόνιζε η φωνή του τις καρδούλες των κοριτσιών, όταν άρχιζε να διηγείται ηρωισμούς των Σουλιωτών.

Το παραμύθι για το Σούλι τελείωνε πάντα με τη θυσία στο Ζάλογγο και η μικρή, που ήξερε το τέλος (το ίδιο ήταν βέβαια κάθε χρόνο), πριν καν φτάσει να το ξεστομίσει, φώναζε δυνατά: - Όχι, μπαμπά, άστο, μην το πεις ξανά, πέσαν στα βράχια, όχι, πες μας το άλλο!

Άλλαζε σερίδα ο πατέρας και ξανάρχιζε: «Τ' άλλογο, τ' άλλογο, Ομέρ Βρυώνη το Σούλι χούμισε και με πηλώνει. Τ' άλλογο, τ' άλλογο - ακούς σουρίζει ζεστή η ανάσα τους μας φοβερίζει...» Μαγεμένες παρακολουθούσαν την ανάγνωση και ζωντάνευε στη φαντασία τους όλη η εκστρατεία του Ομέρ Βρυώνη, κι οι Τζαβελλήαιοι κι οι Ζερβάτες και βέβαια η μάνα του Κίτσιου που πετροβολούσε το ποτάμι.

Ρ.Ν. ΚΑΛΑΜΑ

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ (1982 - 2002)

20 ΧΡΟΝΙΑ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΤΟΠΟ

Δυναμική παρουσία στο χώρο των Αποδήμων Ηπειρωτών έχει η Ομοσπονδία Μουργκάνας. Ιδρύθηκε το 1982 και σήμερα έχει στη δύναμή της 25 πρωτοβάθμια Σωματεία (Αδελφότητες) αποδήμων από την περιοχή του ορεινού όγκου Μουργκάνας της Επαρχίας Φιλιατών του Νομού Θεσπρωτίας.

Ταυτόχρονα όμως και ανήσυχοι! Προβληματίζομαστε με τα όσα συμβαίνουν τώρα και με όσα πρόκειται να γίνουν την ερχόμενη εικοσαετία. Βλέπουμε τα χωριά μας να μετατρέπονται σε γηροκομεία, τα νεκροταφεία να γεμίζουν και τα κλειδωμένα σπίτια να αυξάνουν, ενώ εμείς θέλουμε ανάπτυξη, κίνηση, ζωή».

Βασική ιδέα για την ίδρυσή της στάθηκε ο ιστορικός αγώνας των αγροτών των 16 χωριών της Επαρχίας Φιλιατών (1858 - 1930).

Άρρηκτος συνδετικός κρίκος αυτής της ένωσης είναι οι κοινές παραδόσεις, τα ίδια ήθη και έθιμα, τα ίδια προβλήματα. Η επικοινωνία που υπήρχε μεταξύ των χωριών από τους συγγενικούς, φιλικούς, εμπορικούς και λοιπούς δεσμούς, βοήθησε ακόμη περισσότερο.

Τα 20 χρόνια της Ομοσπονδίας παρουσιάστηκαν σε ειδική εκδήλωση στις 24 Φεβρουαρίου 2002 στην αίθουσα του Πολεμικού Μουσείου στην Αθήνα, ενώπιον πολιτειακών παραγόντων και εκπροσώπων της Ηπειρωτικής Αποδημίας.

Η Ομοσπονδία Μουργκάνας έχει να επιδείξει πλούσιο πρόγραμμα δράσης, το οποίο παρουσίασε συνοπτικά ο πρόεδρος της **Θωμάς Σμηπής**, τονίζοντας:

«Είμαστε ικανοποιημένοι όλοι όσοι είχαμε κάποια συμμετοχή στη δράση της Ομοσπονδίας.

Ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Θωμάς Σμηπής

Η χορωδία της Ομοσπονδίας

Κατάμεστη η αίθουσα του Πολεμικού Μουσείου

ζουν και τα κλειδωμένα σπίτια να αυξάνουν, ενώ εμείς θέλουμε ανάπτυξη, κίνηση, ζωή».

Στην εκδήλωση απηύθυνε χαιρετισμό ο Θεσπρωτός υπουργός Υγείας **Αλέκος Παπαδόπουλος**, ο οποίος τόνισε πως «η δράση της Ομοσπονδίας και των Αδελφοτήτων, η προωπτική δράση του καθενός από εμάς αποτελούν εστίες αντίστασης στην εγκατάλειψη της περιοχής και στην αλλοτρίωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αποτελούν την ελπίδα για το ξαναζωτάνεμα των ακριτικών μας χωριών».

Απονεμήθηκαν τιμητικές διακρίσεις σε ευεργέτες και πνευματικούς ανθρώπους της περιοχής.

Το πρόγραμμα παρουσίασε η δημοσιογράφος **Άννα Στεργίου**.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΕΣ - ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

1. ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΑΣ (ΜΠΡΑΝΙΑΣ)
2. ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ (ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ)
3. ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ
4. ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ
5. ΑΝΑΒΡΥΤΟΥ (ΠΟΒΛΑΣ)
6. ΒΑΒΟΥΡΙΟΥ (ΜΠΑΜΠΟΥΡΙΟΥ)
7. ΚΑΛΙΘΕΑΣ (ΤΣΑΡΑΚΛΙΜΑΝΙΟΥ)
8. Κ. ΞΕΧΩΡΟΥ
9. ΚΕΡΑΜΙΤΣΑΣ
10. ΚΕΡΑΣΧΩΡΙΟΥ (ΦΑΤΗΡΙΟΥ)
11. ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙΟΥ (ΓΛΟΥΣΤΑΣ)
12. ΚΟΥΡΕΜΑΔΙΟΥ
13. ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ (ΛΙΜΠΟΒΟΥ)
14. ΚΟΚΚΙΝΟ-ΛΙΘΑΡΙΟΥ
15. ΛΕΚΟΦΑΣ (ΤΣΙΜΠΟΥΚΑΤΙΚΑ)
16. ΛΕΦΤΟΚΑΡΥΑΣ
17. ΛΙΑ
18. ΛΙΣΤΑΣ
19. ΜΑΛΟΥΝΙΟΥ
20. ΜΗΛΕΑΣ (ΚΩΣΤΑΝΑΣ)
21. ΝΕΡΟΧΩΡΙΟΥ (ΜΑΤΣΙΑΛΑΣ)
22. ΠΛΑΤΑΝΟΥ (ΑΧΟΥΡΙΑ ΜΠΑΜΠΟΥΡΙΟΥ)
23. ΡΑΒΕΝΗΣ
24. ΤΣΑΜΑΝΤΑ

Ο ιστορικός χαρακτήρας της περιοχής

Στα Ελληνο - Αλβανικά σύνορα, στο βόρειο και πιο άγριο τμήμα του Δήμου Φιλιατών, είναι σκαρφαλωμένα σαν αετοφωλιές τα χωριά της Μουργκάνας.

Ιστορικά γεγονότα και μύθοι, είναι ανακατεμένα, αφού παραμένουν ανεξερεύνητα τ' απομεινάρια του αρχαίου πολιτισμού που είναι γεμάτη η περιοχή. Ο Πύργος της Μονοβύζας, βασίλισσας των Ιλλυριών (231 π.Χ.) που είναι το Γαρδίκι και ο μύθος της που είναι ζωντανός ακόμη και σήμερα, το κάστρο της Ραβενής και η ιστορική αναφορά πως πρόκειται για την τοποθεσία που ήταν κτισμένη η αρχαία Φανωτή, η σημερινή Μπράνια που βρίσκεται εκεί που ήκμασε το Εξακουστό Βρυάνιο, το οποίο είχε συμμετοχή στην εκστρατεία του Πύρρου στην Ιταλία (280 - 275 π.Χ.), αλλά και η τυχαία ανακάλυψη του κιβωτιόσχημου τάφου στο Κεφαλοχώρι (Γλούστα) το 1993, γεμάτος με πολλά και αξιόλογα κτερίσματα της Ελληνιστικής εποχής (250 - 300 π.Χ.), είναι μερικά στοιχεία από τα πολλά που αποδεικνύουν την ιστορικότητα της περιοχής.

Φαίνεται πως ο τόπος γνώρισε τη σημαντικότερη συγκέντρωση πληθυσμού την περίοδο ύστερα από το βίαιο κύμα εξολοθισμού που επέβαλε η Οθωμανική

Αυτοκρατορία μετά το αποτυχημένο κίνημα του Διονυσίου Σκυλίσσου (1611) στη Δυτική Ήπειρο και τη Νότια Αλβανία.

Πολλές οικογένειες αρνήθηκαν τότε να αλλάξουν τον τόπο τους και να εγκατασταθούν στα λευτερα τούτα μέρη που έγιναν καταφύγιο ελεύθερων, προπύργιο αντίστασης και ορμητήριο αγωνιστών.

Εδώ βρήκαν καταφύγιο πολλοί κυνηγημένοι από την περιοχή του Δελβινού και τα καμποχώρια των Φιλιατών, γιατί ο κατακτητής δεν διακινδύνευε να μπει σε τούτο το φυσικό φρούριο.

Αργότερα (1858 - 1930) ακολούθησε αγροτικό ξεσηκωμά εναντίον των αγδων των Φιλιατών. Οι θυσίες πολλές και το τίμημα μεγάλο, αλλά φτωχό το αποτέλεσμα, αφού ακόμη και σήμερα παραμένει άλυτο το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χωριών της περιοχής. Οι κάτοικοι της περιοχής της Μουργκάνας δεν έλειψαν από κανένα εθνικό προσκλητήριο. Έλαβαν μέρος στον πόλεμο το 1912 - 1913. Στο έπος του 1940 - 1941 και στην περίοδο του Εμφυλίου, η περιοχή ποτίστηκε με πολύ αίμα και πολλοί χάθηκαν. Ήταν ίσως το πιο σκληρό χτύπημα, αφού ολοκλήρωσε τη μαζική φυγή των κατοίκων προς τα αστικά κέντρα και κυρίως στην Αθήνα.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΙΖΟΝΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β. ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΗΣ ΟΡΑΜΑΤΙΣΤΗΣ

Γράφει ο **ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΑΚΡΥΘΑΝΑΣΗΣ**, εκπαιδευτικός

Ο Κωνσταντίνος Βασ. Σταμάτης - Επίτιμος Δικηγόρος - κατάγεται από τα Θεοδώριανα Άρτας. Γεννήθηκε το 1910 στον Αετό Αιτωλοακαρνανίας, όπου παραχείμαζε με τα πρόβατά της η πολύτεκνη οικογένειά του. Ήταν το δεύτερο παιδί του Βασίλειου Σταμάτη (Μητρογιάννη) και το πρώτο από το δεύτερο γάμο του με τη Λαμπρινή Δημ. Τσιναίου. Είχε τέσσερα αδέρφια και τέσσερις αδερφές.

Παρακολουθούσε μαθήματα στα δημοτικά σχολεία Θεοδωριάνων, Πέτα και Κατόνας και συνέχισε στο Ελληνικό σχολείο Άρτας. Ο δάσκαλός του **Δημήτριος Γαλανής** παρότρυνε τον πατέρα του να στείλει τον μικρό Κώστα «παπατέρα» για μεγαλύτερες σπουδές. Το 1923 πήρε αποδεικτικό μετεγγραφής από την Άρτα και γράφτηκε στο 8ο Ελληνικό σχολείο της Αθήνας, διαμένοντας στο σπίτι του θείου του **Λάμπρου Τσιρογιάννη** (γυναικάδερφου του πατέρα του), μαζί με τον ξάδερφό του Γιάννη, αργότερα γιατρό.

Τελείωσε το 4ο Γυμνάσιο Αθηνών και το 1928 εισάγεται, μετά από εξετάσεις, στη **Νομική Σχολή**, σε μια εποχή πολύ δύσκολη, γιατί η ανώτατη μόρφωση ήταν, τότε, αποκλειστικό προνόμιο των πλούσιων και άθλιος για ένα φιλοπόδοτο φτωχόπαιδο της υπαίθρου.

Ο μπάμπας Βασίλης, ο πατέρας του, φτωχός πολύτεκνος γεωργικοκτηνοτρόφος, πωλούσε αρχικά ένα - δύο κοντρά ζώα (βοσείδη) το χρόνο για να ενισχύει οικονομικά τον Κώστα. Σιγά - σιγά με τις γυναιμιές που απέκτησε και τη βοήθεια του θείου του, έκανε διάφορες εργασίες (γραφεία εκπαιδευτικών συλλόγων, ανταποκριτής εφημερίδων κ.λπ) και έτσι εργαζόμενος τελείωσε τη Νομική το έτος 1933.

Το 1935, μετά από εξετάσεις, διορίζεται Δικηγόρος στο Πρωτοδικείο Αθηνών, το 1939 στο Εφετείο και το 1949 μετά από επιτυχία μάχη δικηγορία προάγεται σε Δικηγόρο παρ' Αρείω Πάγω.

Ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης, ο πρώτος Δικηγόρος από τα Θεοδώριανα Άρτας, άσκησε το επάγγελμά του στην Αθήνα με πλήρη επιτυχία σε όλες τις αστικές και ποινικές υποθέσεις μέχρι τον Ιούνιο του 1987, οπότε συνταξιοδοτήθηκε, μετά από 52 χρόνια ευδοκίμης δικηγορίας.

Με απόφαση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, φέρει τον τίτλο του **Επίτιμου Δικηγόρου**, επειδή άσκησε έντιμα καθ' όλη τη μακροχρόνια διάρκεια το επάγγελμά του.

Παντρεύτηκε την **Αμαλία (Νίνα) Καφετζή**, με την οποία συνέζησαν αρμονικά μέχρι 30.12.1995, όταν η προσφιλής σύτροφος της ζωής του απεδήμησε εις Κύριον.

Ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης βρίσκεται στην Αθήνα σε μια δύσκολη εποχή για την Ήπειρο και τους Ηπειρώτες της Διασποράς. Οι ξενητεμένοι Ηπειρώτες, μεμονωμένοι και διάσπαρτοι στο Ήκονοπέδιο Αττικής, ήταν δύσκολο να ακουστούν και να βοηθήσουν τη φτωχή και ξεσασμένη ιδιαίτερη πατρίδα τους, την Ήπειρο. Έπρεπε απαραίτητα να οργανωθούν σε πατριωτικά σωματεία και μέσα από αυτά να επι-

δώσουν την υλοποίηση των πατριωτικών προσδοκιών και οραμάτων τους. Ο οραματιστής Ηπειρώτης, το φτωχόπαιδο από τα Θεοδώριανα, ο καταξιωμένος Δικηγόρος Κωνσταντίνος Σταμάτης, συνέβαλε πολύ στην ένωση των Ηπειρωτών σε ισχυρά σωματεία.

Το Μάρτιο του 1930, φοιτητής ακόμα, κοντά στον εμπνευστή της ιδέας **Γιάννη Λακόπουλο**, ιδρύουν την **Αδελφότητα των Θεοδωριανών**, το καταστατικό της οποίας συνέταξε ο ίδιος.

Τον Απρίλιο του 1934 πρωτοστατεί και συμπράττει με τους **Αθανάσιο Γκογκώνη**, **Χρήστο Ζωνίκο**, **Ιωάννη Παπαντίνο**, **Αθανάσιο Βακάλη**, **Αδελφούς Λωλάκη** και **Δήμου** και ιδρύουν το Σωματείο «**Ηπειρωτική Νεοαία**», το οποίο συγκέντρωσε στους κόλπους του όλους τους νέους της Ηπειρωτικής παροικίας.

Στις 6 Οκτωβρίου 1934 μαζί με τον Βορειοηπειρωτή **Αθανάσιο Γκογκώνη** και τον ταχυδρομικό υπάλληλο **Νίκο Κοντό** εξέδωσαν την 15νθημέρη εφημερίδα «**Ηπειρωτικό Μέληρον**». Έγκριτοι Ηπειρώτες επιστήμονες και δημοσιογράφοι της εποχής (Γ. Βαβαρέτος, Δημ. Ζώτος, Σπύρος Παπαδόπουλος, Δημ. Βλασίδης και άλλοι) με άρθρα τους από τα πρώτα φύλλα της εφημερίδας επεσήμαναν την ανάγκη της συνένωσης των πολλών Ηπειρωτικών Σωματείων, Συλλόγων και Αδελφότητων του Ήκονοπέδιου Αττικής σε μια ισχυρή Συνομοσπονδία Ηπειρωτών, ώστε η φωνή τους να ακούγεται καλύτερα από τους κυβερνώντες, για την επίλυση των μεγάλων προβλημάτων που απασχολούσαν την Ήπειρο.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΠΣΕ

Το 1937 εξέδωσε την εφημερίδα «**Νέα Εποχή**», δημοσιογραφικό όργανο του Συλλόγου «**Τα Τζουμέρκα**», στον οποίο εκλέχτηκε Γενικός Γραμματέας για τη θητεία 1936 - 1940, με πρόεδρο το Θεοδωριανό **Πέτρο Γεωργιάννη**.

Ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης στις 15 Σεπτεμβρίου 1937 ως εκπρόσωπος του Πατριωτικού Συλλόγου «**Τα Τζουμέρκα**», της «**Ηπειρωτικής Νεοαίας**» Αθηνών και της Αδελφότητας Θεοδωριανών Άρτας, μαζί με πολλούς άλλους εκπροσώπους Ηπειρωτικών Σωματείων, όπως το Μάρκο Θάνο (Βούρμπιανη), το Νικόλαο Τσάκα (Κόνιτσα), το στρατηγό Βασίλειο Κρουσάλη (Συρράκο), τον ιατρό Βασίλειο Χρήστου (Ασμοχώρι Κόνιτσα), το Βορειοηπειρωτή Κωνσταντίνο Σούτη, συγκροτούν στο Ξενοδοχείο «**Εστία**» Αθηνών (Πατριών και Βεραντζέρου) την **Ιδρυτική Γενική Συνέλευση**, με απόφαση της οποίας ιδρύεται η **Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλήνων (ΠΣΕ)**. Η Προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή εξέλεξε τον Κωνσταντίνο Σταμάτη Γραμματέα και Πρόεδρο το Μάρκο Θάνο.

Κατά τη διάρκεια του πολέμου ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης στρατεύτηκε για την υπεράσπιση των ιδανικών της αγωνιζόμενης Ελλάδας. Η ΠΣΕ και στα μύρια χρόνια της κατοχής προσέφερε αφανώς τις πατριωτικές της υπηρεσίες, ανάμεσα από διάφορες οργανώσεις.

Στο γραφείο του (Καποδιστρίου 42), όπου στεγάζονταν τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της και η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλήνων.

Μετά τον πόλεμο, από το Νοέμβριο του 1944 μέχρι το 1956, ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης φιλοξενούνταν στο δικηγορικό του γραφείο επί της οδού Καποδιστρίου 42.

Το 1959 απεχώρησε από τα Διοικητικά Συμβούλια της ΠΣΕ, αφού επί 22 συναπτά έτη πρόσφερε τις πολλοαπλές καλές του υπηρεσίες για την προβόλη της Ήπειρου.

Τα έτη 1975 - 1978 διετέλεσε Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου Επιστημόνων Ηπειρωτών.

Ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης έγραψε πολλή άρθρα και μελέτες για θέματα Ηπειρωτικού ενδιαφέροντος, τα οποία δημοσιεύτηκαν σε Ηπειρωτικές εφημερίδες και περιοδικά. Το 1960 εξέδωσε το βιβλίο με τίτλο «**Ταξιδεύοντας στην Ήπειρο**».

Κατά τη διάρκεια της κατοχής η προσφορά του υπήρξε σημαντική. Ως Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου «**Τα Τζουμέρκα**» συμμετείχε στην **Επιτροπή Αλληλεγγύης Αρταίων - Τζουμερκιωτών** και πρόσφερε μεγάλη προστασία και βοήθεια στους συμπατριώτες μας που βρίσκονταν στην Αθήνα.

Τριμελής ομάδα της Επιτροπής από τον Κωνσταντίνο Σταμάτη, τον ιατρό **Αναστάσιο Μπαρτζώκα** και το **Γεώργιο Αράνη** ανέλαβαν το Σεπτέμβριο του 1943 την επικίνδυνη αποστολή να μεταβούν στα Τζουμέρκα και να μοιράσουν φάρμακα και χρήματα στους βομβαρδισμένους κατοίκους των Θεοδωριάνων και Βουργαρελίου. Με-

τά από υψηλούς κινδύνους, κακουχίες και ταλαιπωρίες κατόρθωσαν κοντά στις γιορτές των Χριστουγέννων να πραγματοποιήσουν την αποστολή τους.

Πρέπει εδώ να αναφέρουμε ότι στο δεύτερο φηκτικό και πολύνεκρο βομβαρδισμό των Θεοδωριάνων (23-6-1943) από τα γερμανικά στούκας ο Κωνσταντίνος Σταμάτης έχασε τρεις αδερφές, την **Κωσταντίνα 38 ετών**, την **Περσεφόνη 26 ετών** και την **Ελένη 14 ετών**.

Ο Κωνσταντίνος Β. Σταμάτης είναι άνθρωπος με εγκυκλοπαιδική, ευρεία μόρφωση υψηλού επιπέδου, στην κοινωνία καταδεκτικότητα και πάντα προσιτός και με φιλική διάθεση προς μικρούς και μεγάλους.

Σήμερα, 93 ετών, διαμένει στην Αθήνα και είναι από τους ελάχιστους εκ των ιδρυτών της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων, που βρίσκονται ακόμη στη ζωή. Έχει διαύγεια πνεύματος, ισχυρή μνήμη και χαίρεται να βλέπει πατριώτες να τον επισκέπτονται, στους οποίους όμως δεν κρύβει τη δυσανεμία του προς τους αρμόδιους και υπεύθυνους, γιατί δίκαιο αγώνες τόσων δεκαετιών δεν κατόρθωσαν να τους αφηνήσουν, ώστε να ενδιαφερθούν επί τέλους για την ανάπτυξη της Ήπειρου.

Η μακροβιότητα του, όπως μας είπε, οφείλεται στην κληρονομικότητα, αλλά και στην προσεκτική διατροφή και τη γυμναστική. Γυμνάζονταν συστηματικά όλη του τη ζωή και μέχρι πρόσφατα ήταν χειμερινός κολυμβητής.

5ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

«**ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ Ή ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ**»

ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ, από 11 - 14 Ιουλίου 2002 θα διεξαχθεί το 5ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «**Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα**». Το Συνέδριο διοργανώνει το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (ΚΕ Δ.Ε.Κ.) του Πανεπιστημίου Πατρών, διευθυντής του οποίου είναι ο Ηπειρώτης, **Ανατ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Γεωργιανών**. Το γεγονός ότι το 1998 οι συμμετέχοντες ήταν 380 από 14 χώρες και το 2001 έφτασαν τους 810 από 30 χώρες, καταδεικνύει ότι ο θεσμός αυτός έχει να προσφέρει κάτι πρωτοποριακό και χρήσιμο για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, μέσα από την αναβάθμιση της ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης στο εξωτερικό.

Στο Συνέδριο παίρνουν μέρος ερευνητές και εκπαιδευτικοί. Η αίτηση συμμετοχής θα πρέπει να σταλεί μέχρι 15 Μαΐου 2002, μαζί με την περίληψη της ανακοίνωσης ή εισήγησης τους.

Περισσότερες πληροφορίες στην ιστοσελίδα:

<http://www.otenet.gr/kedek> ή www.kedek.gr

Γράμμα στη Ραχήλ

Γράφει η ποιήτρια ANNA ΜΠΟΥΡΑΤΖΗ - ΘΩΔΑ

Ενδομύχως...

Η μάνα τραντάχτηκε, ήταν ο θόρυβος τρομακτικός και καθώς κρατούσε το τέκνο της, οπλισμένος βοριάς πετούσε το πρόσωπό του κι ένα μαχαίρι της απόκοψε τις ρόγες απ' τα βυζιά, δεν πρόλαβε να βγάλει ανάσα, μετά την κύβηλσαν χωροφύλακες, της πάταγαν, έλιωναν το παιδί με τ' άρβυλα κι ορφάνεψαν οι πορείες του κόσμου.

Πώς να κρατήσω την πείνα, να κλωστήσω τον πόνο και τη μνήμη, που έγινε σκυλί και με κυνηγά; Πώς να χορτάσω την πείνα του κόσμου; Πώς να ντύσω τη γύμνια του;

Ηρωϊάδες μέρες με παίρνουν ξοπίσω, ρες και έχουν άκτι κι εντάγματα μύρια. Χάθηκε το παιδί, έγινε φρούτο στο στόμα των λύκων κι όπως τρέχει το αίμα, χιλιάδες νύχτες σκαρφαλώνουν στα σκαλιά τ' ουρανού, φυλακίζουν τ' αστέρια να μη βλέπουν τον όλεθρο. Οι πέτρες γέμισαν μάτια και δάκρυα το χώμα, βροντές, αρνείται τις ερπύστριες, τα ένστικτα της ζούγκλας, το νόμο της σφαγής, ένας σεισμός συγκλονίζει τα πέρατα, ανοίγουν οι πόρτες της κόλασης.

«Ζητάμε πατρίδα, δυο σταγόνες δροσιάς και μια θουρίδα γης, να την οργώσουμε», Ακούγεται βουή των θυμάτων.

Όμως μέσ' απ' την άβυσσο, μέσ' απ' το θεατικό των οργή, απλώνει το χέρι ο λόγος με σπόρους αμέτρητους, γιατί το αίμα γίνεται λόγος, γίνεται σπόρος, θεμέλιο, εκδίκηση κι άροτρο, φυτεύει βαθιά τις ιδέες του, σκύβει το φως, αφουγκράζεται, κι η βροχή ξεχυλίζει τα σπλάχνα της γης με το καινούργιο σπέρμα και τα σπασμένα χέρια γίνονται στάχια, πηλάνια και οξείες, τρυπούν τις φυλακές, τρυπάνια αόρατα, κάθε πηληγή γεννά

Τιτάνια, οι δρόμοι ραγίζουν, είναι το βάρος της σκληριάς τρομερό, οι ώρες τρίζουν που βλέπουν κι ακούν το ράγισμα των οστών.

Ποιος προσπαθεί να σβύσει τ' αστέρια, να τους στερήσει τον ουρανό; Το σώμα γίνεται κουλούρα ν' αντισταθεί στο μαρτύριο, κομματιασμένα παιδιά περιφέρουν τα γυάλινα τμήτα τους και γύρω κάνει φωνικές. Είναι έγκλημα να γυρεύεις πατρίδα, τη δική σου πατρίδα και να σου σπάν' τα κόκαλα οι πρώην σκλάβοι, που ακόμα δεν έλιωσε το σαπούνι τους στις αποθήκες της βίας;

Οδύρεται η Ραχήλ με ξεσκισμένο χιτώνα, φέρνει τις παλάμες στο πρόσωπο, να μη θωρούν τα μάτια της τ' αθώα βρέφη με τα σκισμένα κορμιά που γίνονται κριτές, εκδικητές, άνεμοι, καθώς χιλιάδες μύγες κάνουν συνέλευση πάνω στα πτώματα, καθώς το μίσος συγκεντρώνει τη γροθιά του μέσα στα μνήματα, αρπάζει την οργή και τη ζυμώνει μ' ατσόδι, πάρε δέση στη μάχη Ραχήλ. Τώρα π' αντρώθηκε ο Σπάρτακος και τα στρατόπεδα πειθαρχούν στη φωνή του.

Χιλιάδες άνεμοι τρυπούν το μεδούλι, αναπηδούν οι δολοφόνοι, δαιμονικά νερά καυχάζουν απαίσια. Τι κάνει ο Ιορδάνης σ' αυτή τη βία που γίνεται λόγχη, σταυρός, αγχόνες, φυλακές; Παμπάλια τέρτατα ανοίγουν στόματα ξεδοντιασμένα, ξερνούν χοιλέρα, πνίγουν ονόματα και φυτά. «Δεν έχω διαβατήριο, μου τόκλεψαν οι ήλιότες μαζί με τη γη μου». «Δεν έχουμε διαβατήρια, μονάχα θάνατο γνωρίζουμε και σκοτάδι».

Ψήλωσαν τ' ακάθια της θύμησης, η θύρα του αίματος τρίζει. Ο αιώνας απλώνει το χέρι του, πιάνει το πόμοθο, κουνά το σέρτη, η στριγγλιά της σκουριάς γδέρνει τα τύμπανα, αμίγει με την οδύνη της Ραχήλ που στέκει στα σκαλιά της αβύσσου, ξύπνησαν το Νταχάου, το Μπούχεβαρντ, βουβά τα κόκαλα της φυλής της, η μνήμη γίνεται τύραννος, είναι μοιήβι καυτό, τη συγκλονίζει.

«Πάρε θέση κι εσύ τώρα π' ανδρώθηκε ο Σπάρτακος, η δικαιοσύνη και η ελευθερία έχουν ένα μονάχα πρόσωπο». Τινάχτηκε σαν ακροβάτης στο κενο σκούζοντας: δολοφόνοι, δολοφόνοι, δολοφόνοι, κι ο ήλιος που δεν υπογράφει το έγκλημα, που συμπορεύεται με τη δικαιοσύνη, ύψωσε στεντόρια φωνή:

- Δώστε τα κλειδιά στα βρέφη, ν' ανοίξουν μια βρύση, ένα φρεσκοβαμμένο παράθυρο, μια πόρτα πλημμένη στη θάλασσα κι έλα κοντά μας Ραχήλ, η χώρα μου έχει ημερί την Ειρήνη κι όπου ραγίζει μια πέτρα, το φως ακουμπά την παλάμη μου και γεννιέται θεός κι όταν τρίζει χαλίκι, θεά ξεπετιέται κι αρματώνει τη γη μ' αγάσματα και ύψιστο λόγο.

Πάρε θέση Ραχήλ! Πριν απεργήσουν οι σπόροι κι ο Ιορδάνης κλείσει τις πύλες του, πριν ξεκινήσουν τα βουνά με ρομφαίες εκδίκησης μέσ' από χρώνια σιωπής. Εμείς οι μάνες θα ζητάμε φωλιές για τα εξόριστα χειλιόδια και πατρίδα για όλης της γης τα σκληρωμένα σπαρτά, εδώ γεννήθηκαν οι αστραπές, η Ευνομία, η Θέμις, η Σοφία.

Πάρε θέση Ραχήλ!

Σε χαιρετούν

Οι Μάνες

Ελευθερία, Ειρήνη, Νίκη, Ελένη, Γιώτα, Άννα, Μαρία, Μαγδαληνή, Φωτεινή, Ανδρομάχη, Ηλέκτρα, Χρυσόθεμις, Αντιγόνη, Δανάη, Λητώ

Τυπωθήτω... Το Ηπειρωτικό Βιβλίο Ηπειρώτες Συγγραφείς

Εκδόσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων Αφιερωμένες στον Γιοσέφ Ελιγιά και την Εβραϊκή Κοινότητα Ιωαννίνων

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΜΑΝΤΖΗ:
«Γιοσέφ Ελιγιά, Αθλιανιστής και Πρωτοπόρος»
Ιωάννινα 2001

ΕΛΕΝΗ ΚΟΥΡΜΑΝΤΖΗ

Γιοσέφ Ελιγιά
Αθλιανιστής και Πρωτοπόρος

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2001

Ήταν «Εβραίος και Έλληνας συνάμα», «εκλεκτός Εβραίου... ο πρώτος που αποτελεί δεσμό μεταξύ των ομοφύλων του και των Ελλήνων», ήταν «ποιητής και σοφός», «της μούσας διαλεχτό παιδί», αλλά και «προσκυνητής της ανθρωπιάς».

Ο λόγος για τον Γιοσέφ Ελιγιά, μια εξεχούσα προσωπικότητα της εβραϊκής κοινότητας των Ιωαννίνων, «γέννημα και θρέμμα» της πόλης των γραμμάτων και των τεχνών, έναν αγωνιστή, πνευματικό δημιουργό, που στο σύντομο διάβα του από τον εφημέριο κόσμο - πέθανε μόλις 30 χρόνων - άφησε έργο πολυτιμο και αγαπημένο, προπάντων από μας τους συμπατριώτες του.

Αυτά σημειώνει, ανάμεσα στα άλλα, ο νομάρχης Ιωαννίνων Νικόλαος Ζαρμπαλάς, στην παρούσα έκδοση, η οποία εντάσσεται στις εκδηλώσεις μνήμης που έγιναν στα Γιάννενα για τον Γιοσέφ Ελιγιά και την Εβραϊκή Κοινότητα Ιωαννίνων.

Το κείμενο της κ. Ελένης Κουρμαντζή (Λέκτορα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων) αποτέλεσε τη βάση ομιλίας της στη Θεσσαλονίκη τον

Μάρτιο του 1996, καθεσμένη από την εκεί Ισραηλιτική Κοινότητα. Τίτλος της ομιλίας, Γιοσέφ Ελιγιά: Ένας άγνωστος πρωτοπόρος. Αυτό λειτούργησε, όπως η ίδια σημειώνει, ως έναυσμα για τη διδασκαλία του μαθήματος Γιοσέφ Ελιγιά... το 1997.

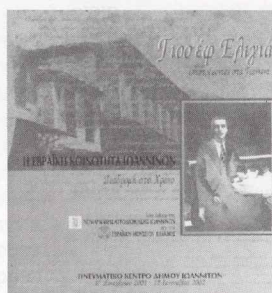
Στην έκδοση, γίνεται αναφορά στη ζωή και το έργο του Γιοσέφ Ελιγιά, μέσα από τις κοινωνικές συνθήκες της εποχής, παρτίβες, παρτίβες, παρτίβες, ενώ σπάνια φωτογραφικά ντοκουμέντα τη συνοδεύουν.

Στον επίλογο σημειώνει η συγγραφέας: Μετά από εβδομήντα χρόνια από το θάνατό του, ο Γιοσέφ Ελιγιά παραμένει ο μεγάλος «οραματιστής» που πίστευε ότι... ο Σατράπης θα συντριβεί, όταν ο Σκλάβος αντρωθεί / και θα φουντώσει η Ελπίδα...

Ο ίδιος παραμένει άγνωστος και αγνοημένος. Τόλημσε, ήθελε, να κάνει ρωγή στον Μωσαϊκό και στον Ρωμείο Νόμο, δημιουργώντας... παρασυμπαγική του μανάβικο του Χαϊμ Εσδρά...

Γιοσέφ Ελιγιά: Επιστρέφοντας στα Γιάννενα... Η ΕΒΡΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ: Διαδρομή στο χρόνο

Από τις 17 Δεκεμβρίου 2001 - 12 Ιανουαρίου 2002 διοργανώθηκαν από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων σε συνεργασία με: Το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος, την Ισραηλιτική Κοινότητα Ιωαννίνων, το Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδος, το Δήμο Ιωαννιτών, το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών, τον Τομέα Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, το Σύλλογο Παλαιών Γιαννιωτών, την Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών και την Εταιρεία Λογοτεχνιών και Συγγραφέων Ηπείρου, εκδηλώσεις (συζητήσεις, συμποσίου και εκθέσεις) αφιερωμένες στον

Γιοσέφ Ελιγιά και στην Εβραϊκή Κοινότητα Ιωαννίνων.

Για τις ανάγκες αυτών των εκδηλώσεων εκδόθηκε ειδικό φυλλάδιο, το οποίο αναφέρεται στη ζωή, το έργο και τη δράση του Γιοσέφ Ελιγιά, στην Εβραϊκή Κοινότητα της πόλης, μέσα από ντοκουμέντα και φωτογραφικό υλικό.

Εκδηλώσεις τιμής για ένα αναπάντα στο κομμάτι της ιστορίας της πρωτεύουσας πόλης της Ηπείρου, αλλά και τις λιγοστές σήμερα οικογένειες των Γιαννιωτών, που συνεχίζουν, μέσα στο χρόνο, τις παραδόσεις των προγόνων Ηπείρου, εκδηλώσεις (συζητήσεις, συμποσίου και εκθέσεις) αφιερωμένες στον

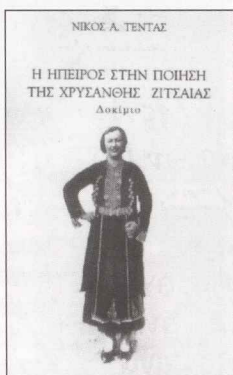
ΝΙΚΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ:
«Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΧΡΥΣΑΝΘΗΣ ΖΙΤΣΑΙΑΣ»
Δοκίμιο - Ιωάννινα 2001

Μιας ξαφνιάζουν ευχάριστα, αρκετές φορές, οι εκδόσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων.

Τούτη τη φορά με την αναφορά της στην αείμνηστη Χρυσάνθη Ζιτσαία, την Ελληνίδα λογοτέχνη, την Ηπειρώτισσα ποιήτρια.

«Η Ηπειρώτισσα συγγραφέας Χρυσάνθη Ζιτσαία (Χρυσάνθη Ζέρβα

- Οικονομίδου) - σημειώνει στον πρόλογό του ο νομάρχης Ν. Ζαρμπαλάς - τίμησε με επαινετή πνευματική κατάθεση τα νεοελληνικά γράμματα. Ιδιαίτερη είναι η εισφορά της στον Ηπειρωτικό Λόγο. Τα περισσότερα από τα ποιήματα και τα διηγήματά της

είναι εμπνευσμένα από την αρχέγονη Ήπειρο, που θεωρούσε κοίτιδα του φιλόδηλου Δωδωναίου Πολιτισμού, ριζωμένου βαθιά στη λαϊκή μας παράδοση». Αυτή την ιδιαιτερότητα της πνευματικής της προσφοράς επισημαίνει στο δοκίμιο του ο Γιαννιώτης ποιητής Νίκος Α. Τέντας, στενός φίλος της ποιήτριας, που ασχολήθηκε κριτικά με το φιλόλογο έργο της.

Η παρούσα εργασία περιλαμβάνει όλα τα ποιήματα της Χρυσάνθης Ζιτσαίας, τα εμπνευσμένα από τη Γη της Ηπείρου, καθώς και όλη την Εξόδιο αναφορά στη ζωή και το έργο της, ως μοναδική ιστορική καταγραφή για τον αναγνώστη και τον μελλοντικό κριτή μιας γόνιμης πνευματικής πορείας.

Για την ιστορία σημειώνουμε, πως την πρώτη ποιητική συλλογή της Χρυσάνθης Ζιτσαίας είχε προλογήσει ο Κωστής Παθαμάς.

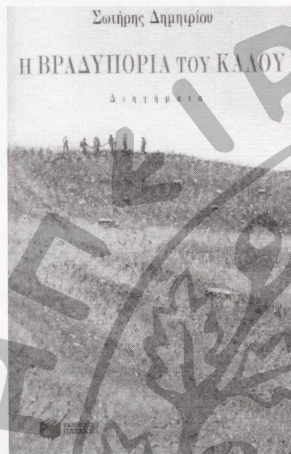
Ο συγγραφέας Σωτήρης Δημητρίου και το νέο του βιβλίο «Η βραδυπορία του καλού»

Της ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ*

Η αδρή καλλιέργεια του λόγου και η ζωηρότητα εικονογραφία των διηγημάτων του, αδιαμφισβήτητο τοποθετούν τον Σωτήρη Δημητρίου ανάμεσα στους πιο σημαντικούς νεότερους μεταδιδασκαλικούς πεζογράφους. Η τέταρτη κατά σειράν μέσα σε μια δεκαεπταετία συλλογή του, με τον τίτλο «Η βραδυπορία του καλού», αντιπροσωπεύει επί πλέον μια καμπί, ένα οριακό σημείο της διηγηματογραφίας του: Διότι από τη μια συνδυάζει την έμπειρη συγγραφική τεχνική του και από την άλλη, μια πολύ πιο σύνθετη, και γι' αυτό συναρπαστικότερη, εικόνα του κόσμου από εκείνη που μας είχαν δώσει τα προηγούμενα έργα του.

Όπως στο «Ντιάβλο μ' Χριστάκη», στο «Ένα παιδί από τη Θεσσαλονίκη» και στη «Φλέβα του παλιού», το σπρεβό και το προβληματικό εξακολουθούν να υπάρχουν και σε αυτή την τέταρτη συλλογή (και πόσω μπορούσε να γίνει διαφορετικά με έναν συγγραφέα σαν τον Σωτήρη Δημητρίου;), όπως λοιπόν και εκεί, το οριακό στη σωματική διάπλαση και το σπρεβό στην ψυχική των ανθρώπων εξακολουθούν να υπάρχουν, όντας όμως σε φυσιολογικότερες δόσεις εμπλουτίζουν τη θεματογραφία του, προσδίδοντάς της το ιδιαίτερο στίγμα της, χωρίς παράλληλα να την περιορίζουν. Το καλλιτεχνικό στοίχημα κερδίζεται έτσι ανετότερα και ασφαλέστερα.

Οι πρωταγωνιστές του Σωτήρη Δημητρίου είναι άνθρωποι που μπορούμε να συναντήσουμε στο δρόμο, σε ένα πάρκο, στη λαϊκή αγορά. Και οι αφηγήσεις του, άλλότες περιορίζονται στο να υπογραφίσουν ένα στιγμιότυπο - την παρουσία μιας ομιλητικότητας της τηλεοπτικής υπαλήθειας στο Ρεωφορείο, ενός γυριού συνταξιούχου στον Ρόδο του Αρδηντού, ενός τρελού που αγοράζει στο πάρκο. Κι άλλοτε αρκούνται στο να εξιστορήσουν ένα κομμάτι από τη ζωή των πρώων - τον κακό δρόμο των δύο αδελφών που μπλέκουν με ναρκωτικά, το στερημένο βίο και την ψυχική ένδεια γυναίκας που περνά διαρκώς απαρατήρητη, την άδεια και μαζί οδυνηρή καθημερινότητα μιας μάνας που έχασε την κόρη της.

Η επιστροφή στη γενέτειρα και στις πολυτιμες παιδικές αναμνήσεις στο διήγημα «Αντί, Εγνατία», μας θυμίζουν έντονα το αντίστοιχο λιρικότατο διήγημα «Πάσα στο χωριό» της προηγούμενης συλλογής του Δημητρίου, ενώ το διήγημα «Τρεις λείουλες» παραπέμπει και αυτό στον σφριγηλό, λαϊκό λόγο του παιδιότερου μυθιστορηματός «Ν' ακούω καλά τ' όνομά σου» (1993).

Με έμφαση στην ασήμαντη αλλά σημαντική λεπτομέρεια, ο αφηγητής περιγράφει το χαρακτήρα και ενίοτε την εμφάνιση των ανθρώπων του. Παιδικά τραύματα και ανικανοποίητοι πόθοι, πηληξη και ανά, ψυχική και σωματική κόπωση, εμνοές και διαστροφές ορίζουν τη ζωή τους μαζί με κάποιες ανάσες ανεξήγητης χαράς και αισιόδοξης διάθεσης που προσφέρουν η ανοιξιάτικη φύση και η λαϊκάδα (και στις Παπαδιαμαντικές εμπνεύσεις «Τρεις λείουλες» τα άγια λόγια του παπιά).

Η ουσιαστική αλληλαγή που μεσοθάβει ανάμεσα στα παιδιότερα και στο νέο βιβλίο του Σωτήρη Δημητρίου είναι, κατά τη γνώμη μου, ότι τα πρόσωπα του απέκτησαν ψυχολογικό βάθος. Και η τέχνη του συγγραφέα έγκειται στο ότι κατορθώνει να μας υποβάλει επί της μέρας στους ήρωές του υπάρχει ένας εσωτερικός κόσμος μουσικός και πολυδιάστατος. Ένας εσωτερικός κόσμος που άλλοτε παίρνει τη μορφή μιας βραδυστατικής μοιραίας έλξης προς ορισμένα πρόσωπα, άλλοτε ανακαλύπτει την απόλυτη δύναμια μας να υπερβούμε τα σύνορα που έχει χαράξει ο χαρακτήρας μας, άλλοτε υποδηλώνεται σαν κάποια τυχαία λέξη που η καλή παράδοση ή ακόμα και σαν σιωπή κάτω από την οποία κρύβονται οι δυνάμεις που

ΣΤΑΥΡΟΣ ΕΛ. ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
«Β' & Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ»
ΜΥΘΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001

Ο Σταύρος Καλογιάννης είναι βουλευτής Ιωαννίνων. Από τη θέση του γνωρίζει τις πτυχές των Κοινοτικών Πλαίσια Στήριξης. Είχε την ευκαιρία στις παρεμβάσεις του στη Βουλή, σε συνέδρια και ημερίδες να διατυπώσει τις απόψεις και τις προτάσεις του, τις οποίες κωδικοποίησε και εξέδωσε σε ένα βιβλίο.

Στις σελίδες του περιλαμβάνονται, όπως ο ίδιος αναφέρει, οι εισηγήσεις και προτάσεις του σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των Β' και Γ' ΚΠΣ, που κατέθεσε την τελευταία τριετία, με σκοπό «να κόψουμε δρόμο», όπως υπογραμμίζει, για να προλάβουμε την ιστορική ευκαιρία της πραγματικής σύγκλισης της Ελλάδας με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία αποτελεί πλέον μοναδικό γεωπολιτικό χώρο δημοκρατίας, συνενόησης και συνεργασίας.

Στο βιβλίο περιλαμβάνονται τα θέματα: - Οι δυνατότητες ανάπτυξης των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσα στα Κοινοτικά Πλάγια Στήριξης.

- Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προβλήματα στην υλοποίηση και προτάσεις αντιμετώπισής των.

- Γ' ΚΠΣ (2000 - 2006), η τελευταία ευκαιρία;

- Μύθοι και πραγματικότητα για τα Β' και Γ' ΚΠΣ.

- Προοπτικές και ευκαιρίες από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του Γ' ΚΠΣ για την ανάπτυξη της Ηπείρου.

- Η συμβολή των Ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων στις Υποδομές.

- Επικίνδυνες οι καθυστερήσεις για το Γ' ΚΠΣ και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

- Εισήγηση στην 1η Συνεδρίαση της Επιτροπής παρακολούθησης του Γ' Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (Π.Ε.Π.) Ηπείρου.

ΕΠΑΝΑΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΑΝ:

Ηπειρωτικά Γράμματα

Τα «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ» πρωτοκυκλοφόρησαν στα Γιάννενα τον Δεκέμβριο του 1943, υπήρξαν βραχύβια (-1944), ωστόσο σηματοδοτούν την πνευματική παρουσία της Ηπείρου, είχαν πανελλήνια απήχηση και άνοιξαν νέους εκδοτικούς δρόμους.

Τώρα επανεκδίδονται από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, σε συνεργασία με την Εταιρεία Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου και φιλοδοξούν να αναδείξουν την πνευματική δημιουργία της Ηπείρου. Στο παρόν τεύχος συνεργάζονται 42 λόγιοι Ηπειρώτες.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΑΓΓΕΛΗ ΑΥΔΙΚΟΥ: «Το βλέμμα στον τοίχο με τη μαντινιά». Διηγήματα, εκδόσεις «Ελληνικά Γράμματα».

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΝΟΥΤΣΟΥ: «Απεικασματα - εξ παραδείγματα διαμεσοθέλησης». Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2002.

ΝΙΤΣΑ ΣΙΝΙΚΗ - ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: «Πέτρινα Γεφύρια». Τα γεφύρια της Ηπείρου με το πενάκι της ζωγράφου, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, Ιωάννινα 2002.

ΑΡΓΥΡΗ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ: «Η κασέτα του ποθέμου», μυθιστόρημα, εκδόσεις Καστανιώτη.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ, Ηπειρώτη Ευεργέτη: «Απομνημονεύματα, ιστορία μιας εποχής, ενός τόπου, μιας μικρής ορεινής κοινωνίας». Έκδοση του Συλλόγου Ασημοχωριτών Κόνιτσας.

ΒΑΣΙΛΗ ΜΑΤΣΟΥΚΑ: «Υπερβάσεις», ποιήματα, εκδόσεις «Παρουσία».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΧΑΡ. ΚΥΡΙΑΚΗ: «Ανακρίνισα τον ήλιο», ποίηση, εκδόσεις «Δωδώνη».

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗ ΠΑΠΑΤΟΛΗ: «Γκερμισμένα γεφύρια», μυθιστόρημα, εκδόσεις «Υψος».

Η κ. ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ είναι κριτικός λογοτεχνίας και το κείμενό της είναι από την παρουσίαση του βιβλίου από τις εκδόσεις «Πατάκι» στις 15 Φεβρουαρίου 2002.

ΝΤΟΚΟΥΜΕΝΤΟ

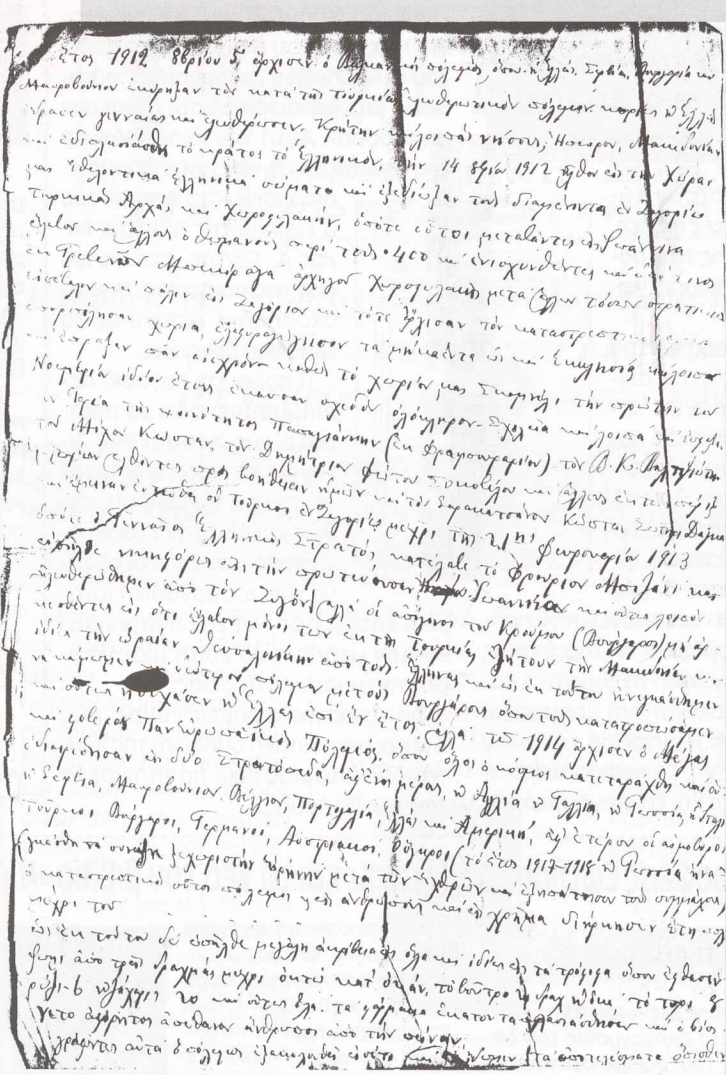
Χειρόγραφη μαρτυρία για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο

Σε όλη σχεδόν την Ήπειρο, από τον καιρό ακόμη της Τουρκοκρατίας, έως και τα πρώτα χρόνια της απελευθέρωσής της, πολλοί αυτοπύργες μάρτυρες ιστορικών και άλλων κοινωνικών γεγονότων, συνήθιζαν να καταγράφουν τις εντυπώσεις τους στο περιθώριο των εκκλησιαστικών βιβλίων. Στα «Μηναία», στα «Τριώδια» και στα «Ευαγγέλια» έχουν διασωθεί πολλές τέτοιες μαρτυρίες, οι οποίες για πολλούς ερευνητές έχουν τη δική τους ξεχωριστή σημασία.

Μια τέτοια μαρτυρία, δυστυχώς όχι ολοκληρωμένη, καθώς λείπει η δεύτερη σελίδα της, παρουσιάζουμε στον «ΠΥΡΡΟ». Είναι από το εκκλησιαστικό βιβλίο «Τριώδιον» που βρίσκεται στη βιβλιοθήκη της εκκλησίας των Αγίων Αποστόλων στο Σκαμνέλι Ζαγορίου και αφορά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο.

Φαίνεται πως η μαρτυρία γράφτηκε έξι χρόνια μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων και παροτρύνει τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο. Παραθέτουμε το χειρόγραφο και ό,τι σε αυτό αναφέρεται:

Το έτος 1912/8/βρίου 5 άρχισεν ο Βουλκανικός πόλεμος, όπου η Ελλάς, Σερβία, Βουλγαρία και Μαυροβούνιον εκήρυξαν τον κατά της Τουρκίας ελευθερωτικόν πόλεμον κυρίως η Ελλάς έδρασεν γενναίως και ελευθέρωσεν Κρήτην και λοιπάς νήσους, Ήπειρον, Μακεδονίαν και εδιπλασιάσθη το κράτος το Ελληνικόν, την 14/8/βρίου 1912 ήλθον εις την χώραν μας εθελοντικά ελληνικά σώματα και εξεδίωξαν τους διαμένοντας εν Ζαγορίω Τουρκικάς Ασχάς και χοροφυλακήν, οπότε ούτοι μεταβάντες εις Ιωάννινα έλαβον και άλλους οθωμανούς περί τους 400 και ενισχυθέντες και υπό τινος εκ Γρεβενών Μπεκή - Αγά αρχηγού Χωροφυλακής μετά άλλων τόνων στρατιωτών εισέβαλον και πάλιν εις Ζαγόριον και τότε άρχισαν τον καταστρεπτικόν αγώνα επιρρολήσαν χωρία, ελαφυραγωγήσαν τα μη καέντα ως και εκκλησία και λοιπά και έπραξαν παν αισχρόν καθώς το χωρίον μας Σκαμνέλι την πρώτην του Νοεμβρίου ιδίου έτους έκαυσαν σχεδόν ολόκληρον - Σχολεία και λοιπά και εσφάζαν τον ιερέα της κοινότητος Παπαγιάννην (εκ Φλαμπουραίου) τον Β.Κ. Βουλτζιώτην, τον Μίχον Κώσταν, τον Δημήτριον Φώτον Σοκοβέλου και άλλους εκ των περίε χωρίων ελθόντες προς βοήθειαν ημών και τον Σαρακατσάνον Κώσταν Σωτήρη Δάγκα και έμειναν ενταύθα οι Τούρκοι εν Ζαγορίω μέχρι της 21ης Φεβρουαρίου 1913 οπότε ο Γενναίος Ελληνικός Στρατός, κατέλαβε το φρούριον Μπιζάνι και εισήλθε νικηφόρος εις την πρωτεύουσιν Ιωάννινα και ούτω λοιπόν ηλευθερώθημεν από τον Ζυγόν, αλλά οι απόγονοι του κρούμου (Βούργαροι) μη αρκεσθέντες εις ότι έλαβον μόνοι των εκ της Τουρκίας εζήτουν την Μακεδονίαν και να κάμωμεν και δεύτερον πόλεμον με τους Βουργάρους όπου τους κατατροπώσαμεν και ούτως ησυχάσεν η Ελλάς επί εν έτος αλλά το 1914 άρχισεν ο Μέγας και φοβερός Πανευρωπαϊκός Πόλεμος, όπου όλος ο κόσμος κατεταράχθη και ούτω εδιακρίθησαν εις

δύο Στρατόπεδα, απ' ενός μέρους η Αγγλία, η Γαλλία, η Ρωσία, η Ιταλία, η Σερβία, Μαυροβούνιον, Βέλγιον, Πορτογαλία, Ελλάς και Αμερικη και απ' ετέρου οι αιμοβόροι Τούρκοι, Βούργαροι, Γερμανοί, Αυστριακοί, Ούγκροι (το έτος 1917-1918 η Ρωσία ηναγκάσθη να συνάψει ξεχωριστήν Ειρήνην μετά των εχθρών και εξηπάτησεν τους συμμάχους) ο καταστρεπτικός ούτος πόλεμος και εις ανθρώπους και εις χρέμα διήρκεσεν έτι πολλά μέχρι του...ως εκ τούτου δε επιήλθε μεγάλη ακρίβεια εις όλα και ιδίως εις τα τρόφιμα όπου έφθασεν το ψωμί από τρεις δραχμές μέχρι οκτώ κατ' οκάν, το βούτρο εκ δρχ, δώδεκα το τυρί 8 το ρύζι 6 η ζάχαρη 20 και ούτως όλα τα φάρμακα εκατονταπλασιάσθησαν και ο βίος εγένετο αφόρητος απέθανον άνθρωποι από την πείναν. Εγγράφοντες αυτά ο πόλεμος εξακολουθεί και έδωμεν τα αποτελέσματα όπισθεν...

[Ευχαριστούμε τον κ. Σωτήρη Σωτήρη, από το Σκαμνέλι Ζαγορίου για την ευγενική παραχώρηση του ντοκουμέντου]

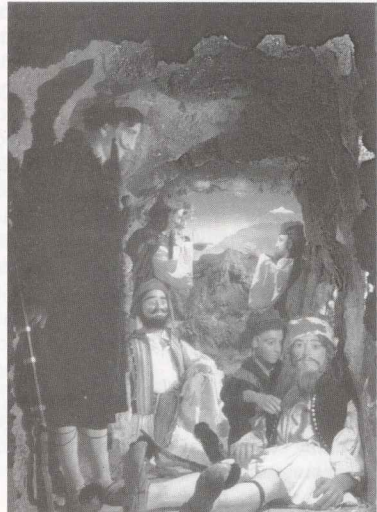
Στο νέο Μουσείο του Αθανασίου Βρέλλη με ελεύθερη είσοδο οι νεότερες παραστάσεις του

Σε κάθε περίοδο του χρόνου, ο τουρισμός δεν κάνει διακοπές. Έτσι και χιλιάδες τουρίστες που έρχονται στα Γιάννινα δεν παραλείπουν μια πρώτη επίσκεψη στα έργα του πολυθαύμαστου καλλιτέχνη θανάση Βρέλλη κοντά στο μόλο της πόλης τα πολυσύνθετα κέρνα ομοιοματικά αγάλματα στην οδό Καραμανλή 15. Οι τρεις πολυσύνθετες παραστάσεις, είναι, με τις λезάντες που παραθέτουμε, θεματικές λαμπρών ιστορικών εποχών του έθνους. Παράλληλα δε, με την αισθητική απόλαυση που θα νιώσει ο επισκέπτης, θα διδαχτεί και τις αξίες και τα υψηλότερα ανθρώπινα ιδανικά, του πάντα ψυχικά και πνευματικά αδοϋλίκτου λαού μας.

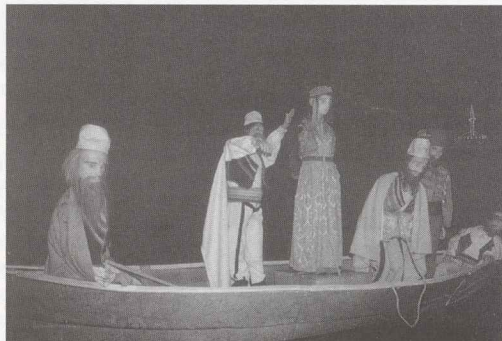
Λάμπρος Μάλαμας

2. Ο πνιγμός της Κυρά Φροσύνης από τον Αλή πασά 10. 1. 1801.

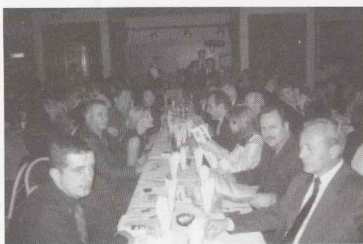
3. Οι Ελληνίδες στον ελληνοϊταλικό πόλεμο. Πλέκουν εσώρουκα για τους στρατιώτες μας στο Μέτωπο.

1. Λημέρι κλεφτών. Παρατηρητήριο και Αναρωτήριο.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΡΑΜΑΝΤΙΩΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ηταν για πολλή χρόνια σε αδράνεια. Μεγαλοχώρι τα Πράματα, στα κατάκρηφα των Τζουμέρκων, δεν ήταν δυνατόν να μην έχουν τη δική τους συμμετοχή στα Ηπειρωτικά δράματα. Βρέθηκαν φλογεροί πατριώτες και ξαναζωντάνεψαν την Αδελφότητα, η οποία μας ξαφνιάζει με τη μαζικότητα και τη ζωντάνια της. Στην Πάρνηθα στο «Χρυσό Ελάφι» (26.1.2002) έγινε ο ετήσιος χορός, με πολλούς Πραμαντιώτες και φίλους του χωριού. Παρόντες ο δήμαρχος Χρ. Τακτσίρας και Γ. Σεντελής δημοτικός σύμβουλος. Πρόεδρος της Αδελφότητας ο Δημήτρης Μιάμης (φωτογρ).

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

«ΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ»

Εχουν τον αγώνα τους οι Κερασσοβίτες Κόνιτσας με τον «Καποδίστρια» (δεν έχουν ενταχθεί ακόμη στο Δήμο) αλλά αυτό δεν τους εμποδίζει στη δράση τους. Δραστήριοι, με επικεφαλής τον ακούραστο πρόεδρό τους Δημήτρη Σαμαρά, εκδίδουν το περιοδικό τους «Το Κεράσοβο» και αγωνίζονται να κρατήσουν την ταυτότητά και την ιδιαιτερότητά τους. Το γλέντι τους έγινε στον «7ο Ουρανό» στην Πεύκη.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

Από τις πιο δραστήριες Τζουμερκιώτικες Αδελφότητες (έχει βραβευθεί και από την ΠΣΕ). Δεν βγάζουν μόνο πολιτικούς (Τσοβόδας, Μπανιάς), μα γενικά ανθρώπους δυναμικούς και με

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΔΗΜΙΚΑ

Οι ετήσιες χοροεσπερίδες, τα πανηγύρια, οι πίτες για το νέο χρόνο, των Αδελφωτών, Συλλόγων και Ομοσπονδιών της Ηπειρωτικής Αποδημίας, στο κατακόρυφό τους αυτή την περίοδο. Και ακόμη συνεχίζονται ως το έμπα του καλοκαιριού.

Ανταμώνματα, γλέντια, επικοινωνία των χωριανών, των Ηπειρωτών, επαφή με τον γενέθλιο τόπο. Έτσι και σαν προετοιμασία για το καλοκαίρι, όπου στα μεσοχώρια θα ξετυλιχθούν οι κυκλωτικοί μας χοροί. Ο «ΠΥΡΡΟΣ» παρακολουθούσε από κοντά, ορισμένες τέτοιες δραστηριότητες. Είναι αδύνατο εξάλλου να πάμε σε όλες. Είναι τόσες πολλές. Και όλες έχουν τα δικά τους χαρακτηριστικά, την δική τους ομορφιά. Δεν θέλουμε να αδικήσουμε κανέναν.

Περιορίζουμε την αναφορά μας σε όσες παρευρεθήκαμε και σε όσες φρόντισαν οι οργανωτές τους να μας αποστείλουν σχετικό δελτίο Τύπου.

προσφορά στα κοινά. Εκδίδουν εδώ και χρόνια το περιοδικό «Μελισσοουργοί» και αποτελούν μια ζωντανή Ηπειρωτική Αποδημική κυψέλη. Ο χορός τους έγινε το Σάββατο 2 Μαρτίου στο «Χαλκιάς Παλάς». Παρόντες ο πρόεδρος της Κοινότητας Γιάννης Νικολάου, οι δημοτικοί σύμβουλοι Σπύρος Μαστρογιάννης και Βασίλης Ρίζος, ο δήμαρχος Χρ. Τακτσίρας και Γ. Σεντελής δημοτικός σύμβουλος. Πρόεδρος της Αδελφότητας ο Νίκος Καψάλης.

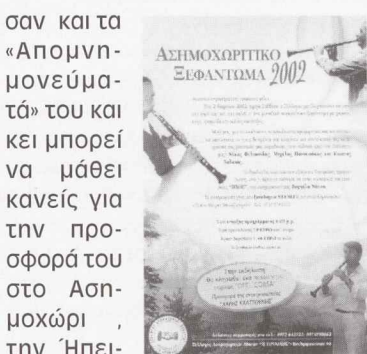
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Στις 3 Μαρτίου στο κέντρο «Χαλκιάς Παλάς» έγινε ο αττίσιος χορός του Συλλόγου. Νέοι άνθρωποι στο τιμόνι της Διοίκησης (πρόεδρος ο Χαράλαμπος Τσούκας, φωτ. στο κέντρο) με έντονη παρουσία και στην Ομοσπονδία Κόνιτσας, δίνουν μεγάλη σημασία στη νέα γενιά, η οποία εγγυάται το μέλλον του Συλλόγου και του χωριού. Μεσημέρι έγινε το ξεφάντωμα, που κράτησε ως αργά το απόγευμα.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΩΝ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ασμοχώρι, όνομα και πράγμα. Κρατούν ψηλά την παράδοση της προσφοράς στον γενέθλιο τόπο. Συνεχίζουν επίσης τη δράση του Ευεργέτη τους γιατρού Βασίλειου Χρήστου, εκ των ιδρυτών της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων (φωτ.). Πρόσφατα εξέδο-

σαν και τα «Απομνημονεύματα» του και κει μπορεί να μάθει την προσφορά του στο Ασμοχώρι, την Ήπειρο και τους ανθρώπους της. Εκδίδουν το πολύ όμορφο περιοδικό «Ασμοχωρικά». Πρόεδρος ο πατριδοθήτης Βασίλης Γιαννούλης. Ο χορός τους έγινε με μεγάλη επιτυχία στο «Στάνθελ» στις 2 Μαρτίου.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Ψηλώνει χρόνο με το χρόνο η Αδελφότητα Πύργου. Τα ετήσια ημερολόγια της που εκδίδει δεν είναι απλώς για φιλοφρονήματα, αλλά αφήνουν κάτι στο νου και στην καρδιά μας. Φέτος ήταν αφιερωμένο στα γιατροσόφια της γιαγιάς στη Στράτση. Η ετήσια χοροεσπερίδα της, στις 24 Φεβρουαρίου στο «Στάνθελ», μοναδική. Το χορευτικό τους αποτελούμενο από τις γυναίκες του χωριού εντυπωσίασε, τα δε βήματα της Αδελφότητας συγκίνησαν στα πρώτα τους βήματα στους δρόμους της παράδοσης. Πρόεδρος η Ελένη Γαλάνη (φωτ.).

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΔΗΜΙΚΑ & ΣΤΗ ΣΕΛ. 16

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΒΟΥΡΓΑΡΕΛΙΩΤΩΝ ΑΡΤΑΣ

Τι πάθαν οι Βουργαρελιώτες και ήταν τόσο λίγοι στον φετινό χορό τους, στις 17 Φεβρουαρίου στο κέντρο «Σταθμός», στο Πεδίο του Άρεως; Δεν γνωρίζουμε τους λόγους, γνωρίζουμε όμως πως το κεφαλοχώρι Βουργαρέλι διαθέτει ανθρώπους δυναμικούς και με προσφορά. Δεν είναι τυχαίο ότι βραβεύτηκε φέτος από την Πανηπειρωτική. Αδιάλειπτη η έκδοσή του, «Το Βουργαρέλι», πρωτόγνωρες εκδηλώσεις στο χωριό, εκδόσεις βιβλίων για την ιστορία του, φαίνεται πως ήταν μια κακή μέρα ο χορός τους. Η Μαίρη Στεφάνου, η πρόεδρός τους, ξέρουμε ότι δεν το βάζει κάτω. Παρών και ο Βουργαρελιώτης πρόεδρος της ΠΣΕ Κώστας Αλεξίου.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΩΝ

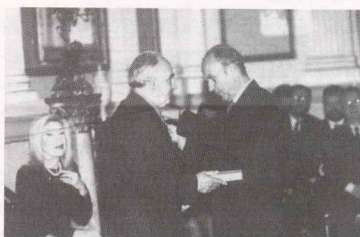
Είναι πολλοί οι Ηπειρώτες Αστυνομικοί στο Λεκανοπέδιο Αττικής. Και βρίσκουν χρόνο και για την Ήπειρο. Και βοηθούν με κάθε τρόπο. Το πανηγύρι που διοργανώνουν κάθε χρόνο στην Πανεπιστημιούπολη συγκεντρώνει πολύ κόσμο. Βραβεύουν Ηπειρώτες για την προσφορά τους, κάνουν παιδικές γιορτές, ενισχύουν σχολεία στην Ήπειρο. Ο χορός τους φέτος είχε μεγάλη επιτυχία. Παρών και ο Ηπειρώτης υφυπουργός Δημόσιας Τάξης Ευάγγελος Μαλέσιος. Πρόεδρος του Συλλόγου ο Θανάσης Σπυράκος.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΨΕΛΗΣ ΑΡΤΑΣ

Αλλος ένας Σύλλογος από τον Τζουμερκιώτικο χώρο της Άρτας με συνεχή δράση, την οποία έχουμε παρουσιάσει από τον «ΠΥΡΡΟ». Ιδιόκτητη στέγη, περιοδικό στο παρελθόν, πολυποικιλίες εκδηλώσεις με διεθνή αναγνώριση, χορευτικό και νεολαϊά. Μάθαμε ότι τις Απόκριες αναβίωσαν με τη βοήθεια του Συλλόγου, μετά από 40 χρόνια, παραδοσιακά αποκριτικά δρώμενα στη Χώσση. Ο χορός τους έγινε στις 26 Ιανουαρίου στο «Athens View» στο Γαλάτσι. Δεν έφευγε καρφίτσα. Την επομένη μέρα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας η πρόεδρος Εύη Κουτσουπύρου (και σύμβουλος της ΠΣΕ) παρέλαβε από την Πανηπειρωτική την τιμητική διάκριση του Συλλόγου, για τη δράση και την προσφορά του.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Στις 29 Ιανουαρίου 2002 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωστίης Στεφανόπουλος, απένειμε σε δέκα εξέχουσες προσωπικότητες τιμητικές διακρίσεις για τη δράση και την κοινωνική τους προσφορά. Μεταξύ αυτών και ο Ζαγορίσιος (από τους Κήπους) Αγάπιος Τόλης, ο οποίος, με το Μουσείο που έχει δημιουργήσει, αφιερώνει όλη του τη ζωή στη διαφύλαξη και ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ: Με πρόσφατη απόφαση του υπουργείου Πολιτισμού, ύστερα από εισήγηση της 6ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων, χαρακτηρίστηκαν διατηρητέα μνημεία:

- Πέτρινο γεφύρι στη θέση «Αμπέλια» Ανθρακίτη Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

- Πέτρινο γεφύρι στη θέση «Βουδάσα» Ανθρακίτη Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου.

- Δύο πέτρινα γεφύρια στη θέση «Δερβένι» στην Κρυόβρυση του Δήμου Περάματος και του παλαιού λιθόστρωτου δρόμου από Μάζια προς Δρίσκο, Γεφυράκια (Δερβένι) - Μπαλντούμας (Αραχθος ποταμός).

- Πρώην Δημοτικό Σχολείο στον συνοικισμό «Μπάρα» του Δ.Δ. Μικρού Περιστερίου Δήμου Εγνατίας.

- Πέτρινο γεφύρι στη θέση «Μουσολόβ» του Δ.Δ. Διποτάμου του Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου.

- Το πέτρινο γεφύρι «Κοφερίτα» στους Μελισσοουργούς Άρτας.

Το βιβλίο «Δοκίμια» (Εξέχουσες Ιστορικές και Λογοτεχνικές Μορφές) - εκδόσεις «Δωδώνη 2001, της κ. Πόπης Ματσούκα - Ζαχαρή (το παρουσιάσαμε στον «ΠΥΡΡΟ») πήρε το Α' Βραβείο από τη Διεθνή Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών. Η κ. Ματσούκα - Ζαχαρή είναι ιατρός - συγγραφέας και κατέγεται από την Άρτα. Συγχαρητήρια και της ευχόμαστε πάντα δημιουργίες!

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Από την παράσταση: Παντελής Παπαδόπουλος, Γιοάννα Καπέρδα.

«Το Φιντανάκι» του Παντελή Χορν, παρουσιάζει έως μέσα Απριλίου στο «Καμπέριο» Ιωαννίνων το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο, σε σκηνοθεσία Παντελή Παπαδόπουλου, ο οποίος σημειώνει για το έργο: «Μια ηλακώτικη αυλή να νάναι ο κόσμος όλος. Στη δεκαετία του 1920 ή του '50 ή και σήμερα. Έργο χτισμένο με μαστοριά και έμπνευση. Τρυφερό και ζωντανό. Χιούμορ πικρό και συγκίνηση. Έργο σταθμός, πάτωμα για το νεοελληνικό θέατρο. Έργο τροφοδότης καταστάσεων, εικόνων και χαρακτήρων για το νεοελληνικό θεατρικό έργο και τον παλιό ελληνικό κινηματογράφο».

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ΣΥΡΡΑΚΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Το Παλαιοχώρι Συρράκου είναι ένα από τα βλαχόφωνα χωριά των Τζουμέρκων. Ανήκει στο Δήμο Τζουμέρκων. Χωριό που διακρίνεται για την ανθρώπινη συνεκτικότητα του, με πλούσια παράδοση και ιστορία. Τόχουμε ξαναγράψει. Τέτοια ανθρώπινα γιέντια, με όλη τη σημασία τους, λίγα, όσα τουλάχιστον γνωρίζουμε, θα βρεις. Και όσοι βρέθηκαν στις 23 Φεβρουαρίου στον ετήσιο χορό τους, στο κέντρο «Όνειρο» στο Καματερό, όπου διαμένουν πολλοί Παλαιοχωρίτες, είχαν την ευκαιρία να το διαπιστώσουν. Γυναίκες του χωριού με τις αυθεντικές παραδοσιακές στολές άνοιξαν το γιέντι,

Η ΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΑΠΟΔΗΜΙΚΑ

τραγουδώντας και χορεύοντας. Παρόντες ο δήμαρχος Άγγελος Βάσιος (φωτ.), ο αντιδήμαρχος Κώστας Παπαγεωργίου και ο πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου Βαγγέλης Ποτσίκας. Πρόεδρος της Αδεληφότητας ο Κώστας Κωσταντής.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ

Στον Ασπρόπυργο, στο έμπα της Αθήνας, έβρισκαν το πρώτο τους απάγκιο οι ξενιτεμένοι Ηπειρώτες. Πολλοί ρίζωσαν εκεί, αποκαταστάθηκαν οικογενειακά και επαγγελματικά και σήμερα ανθεί μια ζηλευτή Ηπειρωτική παροικία, η οποία εκφράζεται και μέσα από το Σύλλογο Ηπειρωτών Ασπροπύργου. Παρακολούθησαμε την ετήσια χοροεπερίδα τους στις 9 Φεβρουαρίου στο κέντρο «Πανόραμα». Ήταν πολλοί Ηπειρώτες εκεί,

αλλά και φίλοι της Ηπείρου. Παρών και ο δήμαρχος της πόλης Γεώργιος Λιάκος. Ο στόχος του Συλλόγου, μετά την Πλατεία Ηπειρωτών, να αποκτήσουν τη δική τους Στέγη. Και φαίνεται πως το όνειρο αυτό γίνεται πραγματικότητα, αφού ο δήμαρχος ανακοίνωσε ότι εκτός από ένα σημαντικό ποσό με το οποίο θα ενισχύσει το Σύλλογο, οι Ηπειρώτες θα αποκτήσουν το σπίτι τους. Και αυτή είναι μια ενέργεια αναγνώρισης της προσφοράς και καταξίωσης του Ηπειρωτικού στοιχείου. Πρόεδρος του Συλλόγου ο Κώστας Ζηκόπουλος, από το Μαζαράκι Ιωαννίνων.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ

Στα Άνω Λιόσια η καρδιά της Ηπείρου χτυπά δυνατά και σκιρτάει σε κάθε Ηπειρωτικό κάλεσμα. «Πρεσβευτή πολιτισμού» είχαμε χαρακτηρίσει σε κάποια αναφορά μας το Σύλλογο Ηπειρωτών της πόλης. Και αυτή μας η εκτίμηση δεν διαψεύδεται. Όποιος δεν έχει δει από κοντά την προσφορά του Συλλόγου δεν μπορεί να κατανοήσει το μέγεθος της. Ακαδημία, θα τον χαρακτηρίζαμε, καθώς έχουν περάσει από τις τάξεις του, μέσα από τα χορευτικά του συγκροτήματα, 500 περίπου

παιδιά. Και δεν πήραν μόνο τη γνώση της παράδοσης και τους χορευτικούς ρυθμούς. Διδάχθηκαν ήθος, συμπεριφορά και προσωπική ευθύνη. Κάτι που υπογράφει ο πρόεδρος του Συλλόγου Ανδρέας Ξεϊνης (από το Κεράσσο Πωγωνίου) στην ετήσια χοροεπερίδα του Συλλόγου στις 9 Μαρτίου στο «Χρυσό Ελάφι» στην Πάρνηθα. Όνειρο των Ηπειρωτών Άνω Λιόσιων η Ηπειρωτική Στέγη στην πόλη τους. Και δεν μένουν στα λόγια. Στη γιορτή τους παρέδωσαν στο Δήμαρχο τη μελέτη τους για τον μεγάλο αυτό στόχο. Και θα τα καταφέρουν!

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΚΟΥΚΛΙΩΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πρόεδρος του Συλλόγου ο Δημήτρης Σιούλας. Και δεν αρχίζουμε τυχαία από αυτό. Γιατί ο κ. Σιούλας δεν περιορίζεται στα στενά τοπικά πηλίσια. Συμμετέχει, μέσω της Αδεληφότητάς του, και στα γενικότερα Πανηπειρωτικά θέματα. Είναι ο Έφορος Δημοσίων Σχέσεων της Πανηπειρωτικής Συνομοσπονδίας. Μας κατέπηξε η ετήσια χοροεπερίδα τους. Τα παιδιά, μικρά και μεγάλα, των χορευτικών της Αδεληφότητας έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους στη γιορτή τους. Οι Κουκλιώτες είναι ένα μικρό κουκλάκι στο πάνθεον των Ηπειρωτικών Αποδημικών δραστηριοτήτων!

